

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 30
Rugpjūčio - August 5, 1983

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖS MINĖJIMAS WASHINGTONĖ

Šiais metais Pavergtųjų Tautų Komitetas su ypatingai gausia programa paminėjo 25-ųjų metų jubiliejų nuo prezidento Dwight D. Eisenhower pasirašytos Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamacijos.

I atidaromąjį minėjimo posėdį — priešpiečius kvietimus komiteto vardu išsiuntinėjo Atstovų rūmų nariai Gerald Solomon ir Samuel Stratton. Pagrindiniai kalbėtojai buvo Anti-Bolševikinės lygos pirmininkas Yaroslav Stetsko ir buvęs Valstybinio Saugumo patarėjas Richard Allen. Minėjimą pravedė Atstovų rūmų narys Philip M. Crane. R. Allen, aptaręs politinę padėtį nuo pirmosios Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamacijos pasirašymo, pabrėžė, kad amerikiečiai buvo ir yra optimistai, nors daugeliu atveju pasitikejimas Sovietų Sąjunga nepasiteisino. Tačiau dabartinė administracija esanti labiau realistiškas. Jis ragino ir toliau nenustoti vilties siekiant pavergtųjų tautų laisvės.

Didžiausio susidomėjimo susilaukė pagrindinė kalbėtoja Jeane J. Kirkpatrick, JAV ambasadorė prie Jungtinių Tautų. Anot jos, svarbiausias klausimas yra kaip apsaugoti taiką ir užtikrinti laisvę bei laisvą tautų apsisprendimą. Didžiausia kliūtis — Sovietų Sąjungos plėtimasis jėgos pagalba. Anot Lenino, jie paveldėjo tautų kalėjimą, bet jis įvedė dar žiauresnę tvarką, kuri tapo paremta ginklu ir smurtu. Hitlerio-Stalino paktas buvo agresijos paktas. Europą padalijo ne Jaltos paktas, bet Sovietų armija. Jokia Sovietų pavergtą tautą nepriėmė sovietinės santvarkos, kuri buvo įvesta su kariuomenės pagalba. Ambasadorė Kirkpatrick priminė ir Lietuvoje vykusį partizaninį karą, užsitęsęs iki 1952, bei dabar tebevykdomą rusifikaciją ir sovietų vedamą klaidinimo propagandą.

Antroji pranešimų dalis vyko po priešpiečių Senato rūmuose, pirmininkaujant generolui John K. Singlaub. Čia kalbėjo aštuoni pranešėjai. Iš jų mum įdomiausi buvo D. Britanijos parlamento narys ir Europos Laisvės Tarybos prezidentas John Wilkinson ir buvęs Australijos parlamento narys Douglas Darby. Jie abu reiškė solidarumą su pavergtųjų tautų vedama kova ir gan aštriai kalbėjo JAV spaudą, kad ji nieko nerašanti apie Sovietų priešpauzdą ir Pavergtųjų Tautų Savaitę.

Vakare vykusioje iškilmingoje vakarienėje, kuriai vadovavo buvęs Kongreso narys ir dabartinis Valstybės departamento patarėjas Edward J. Derwinski, pagrindinę kalbą pasakė JAV viceprezidentas George Bush. Savo kalboje jis paminėjo Pabaltijo valstybes kaip Sovietų Sąjungos agresijos aukas, ir griežtai pasmerkė Sovietų Sąjungos imperializmą bei pasaulyje keliamą nesantaiką.

Liepos 19 prezidentas Reagan Baltuosiuose Rūmuose priėmė Pavergtųjų Tautų atstovus ir pasakė kalbą, kurioje jis priminė, kad praeitą mėnesį buvo susitikęs su Pabaltijo kilmės amerikiečiais Pabaltijo Laisvės Dienos pagerbime. Jis tada pareiškė, jog susirinkta tam, kad atkreipti dėmesį į Pabaltijo žmonių žiaurią padėtį ir užtikrinti pasaulį, kad Amerika nelaiko jų pavergimo amžinu. "Šiandien aš kalbu į visus Rytų Europiečius", pasakė prezidentas Reagan, užtikrindamas, kad "Jūsų kova yra mūsų kova ir vieną dieną Jūs irgi būsite laisvi".

Liepos 20 Atstovų rūmuose įvyko priėmimas Pavergtųjų Tautų Savaitę paminėti. Priėmimą suruošė Ad hoc Kongreso komitetas Pabaltijo valstybių ir Ukrainos reikalams, vadovaujant Kongreso nariam Brian Donnelly ir Don Ritter, kartu su Washingtono Pabaltiečių organizacijomis. Ta proga kalbas pasakė keli Kongreso nariai.

Minėjimuose dalyvavo Lietuvos atstovas dr. Stasys A. Bačkis, Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis su žmona, dr. D. Krivickas su žmona, dr. K. Jurgėla, dr. J. Stiklorius, inž. L. Grinius su žmona, Vliko/Eltos įstaigos vedėja Margarita Samatienė, Alto atstovai dr. L. Kriaučiūnas, dr. J. Valaitis ir dr. J. Genys, JAV Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus ir gausus būrys kitų lietuvių.

Per liepos mėn. vykusias kovas Afganistane į pietryčius nuo Kabulo ir partizanai ir Sov. S-gos ir Afganistano kariuomenė turėjo didelių nuostolių: partizanai sunaikino 30 tankų ir kitų autovežimų, o sovietai atsilygindami puolė lėktuvais aplinkinius kaimus ir užmušė kelias dešimtis žmonių.

Kaukėti teroristai apšaudė vakarinio Jordano kranto Hebron mieste esančią arabų kolegiją ir nušovė tris bei sužeidė 33 studentus. Įvairiuose miestuose arabai dėlto suruošė protesto demonstracijų, o Izraelis pažadėjo kaltininkus išaiškinti ir nubausti.

Savaitės įvykiai

IEŠKO, KAS PERDUODA ŽINIAS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 56

Prezidentas Reagan savo pasiuntiniu Artimųjų Rytų reikalams paskyrė Saugumo tarybos patarėją Robert C. McFarlane, nes buvęs įgaliotinis Philip C. Habib iš tų pareigų pasitraukė.

Vakarų valstybės numato Paryžiuje susitikti su Lenkijos vyriausybės atstovais dėl Lenkijos skolų Vakarų bankam sutvarkymo.

Libano krikščionių milicijos vadas ir buvęs krašto prezidentas Suleiman Franjeh, mahometų Sunni sektos vadas ir buv. ministras pirmininkas Rashid Karami ir druzų vadas Walid Jumblat sudarė Tautos gelbėjimo frontą kovai su dabartine prezidento Gemayel vyriausybe. Šį frontą remia Libija ir Sirija, bet prezidentas Gemayel pareiškė, kad tai nesudaro jo vyriausybės pavojaus.

Lenkijos seimas patvirtino amnestijos įstatymą, kuriuo galės pasinaudoti 190 politinių kalinių ir 465 dar laukiantieji teismo bylų. Amnestija bus taikoma visom moterim ir tiem, kurie arešto metu dar neturėjo 21 m., ir kurie buvo nubausti ne didesne kaip 3 metų kalėjimo bausmė. Nuteistųjų aukštesnėm bausmėm kalinimo laikas bus sutrumpintas pusiau. Amnestija nebus taikoma 60 buv. Solidarumo unijos ir Socialinės gynybos komiteto (KOR) veikėjams.

Prezidento sudarytos komisijos centrinės Amerikos reikalams pirmininkas Henry Kissinger pareiškė, kad komisija savo darbą galės užbaigti tik vasario mėn.

Prezidentas Reagan savo proklamacija rugpjūčio 1 paskelbė žmogaus teisių dieną, nes, nepaisant Helsinkio baigminio akto pasirašymo 1975, Sov. S-goj ir kitose Rytų Europos valstybėse žmogaus teisės yra nuolat pažeidžiamos, Helsinkio aktų vykdymo stebėtojai yra persekiojami ir žmonės yra įkalinami už jų religinius ar politinius įsitikinimus.

Kinija apkaltino Vietnamą, kad jis, siekdamas įsigyti užsienio valiutos, nuo 1981 augina ir prekiauja opiumu.

Sov. S-gos komunistų partijos politinis biuras apkaltino S-gos branduolinės energijos pramonę už akivaizdžius valstybinės drausmės pažeidimus statydiniant milžinišką branduolinės energijos stotį. "Atommaš" prie Dono upės esančiam Volgodosk mieste. Tuo tarpu nėra žinoma, ar ten yra įvykusi kokia nors branduolinė nelaimė ar tik apskritai pasisakoma prieš konstrukcinus apsilaidimus.

Zimbabvė vyriausybė įsakė užsieny prisiglaudusiam opozicijos vadui Joshua Nkomo per 8 dienas grįžti, nes kitaip jis neteksis parlamento atstovo vietos.

Tėvų pranciškonų ordino susirinkimas Asisii mieste pasiuntė prezidentui Reagan ir Sov. S-gos prezidentui Andropovui kvietimą "kaip broliam, dirbantiem dėl taikos ir nusiginklavimo" susitikti Ordino steigėjo šv. Pranciškaus gimtinėj.

Kubos Draugystės su liaudim instituto direktorius Jesus Raul Perez Mendez atbėgo į JAV ir pasiprašė politinės globos.

Prezidentas Reagan pareiškė, kad centrinės Amerikos srity vykstantieji karo pratimai turi tikslą sudaryti skydą demokratijai apginti ir pademonstruoti Sov. S-gai, Kubai ir Nikaragvai JAV karinę galybę.

Areštavo Jadvygą Bieliauskienę

Garliava. Jadvyga Bieliauskienė, areštuota 1982 lapkričio 29 Garliavoje, šiuo metu yra laikoma Vilniaus saugumo izoliatoriuje.

J. Bieliauskienė, saugumo tardytojų Pilenio ir Urbono žodžiais tariant, yra kaltinama Garliavos moksleivių religinio būrelio organizavimu, parašų rinkimu po-tikinčiųjų pareiškimais, skundo rašymu Kauno miesto prokurorui dėl vaikų terorizavimo bei neteisėtų tardymų ir t.t. Už tokią "antitarybinę veiklą" jai grasinama 7 m. kalėjimo.

Stalino represijų laikotarpiu J. Bieliauskienė buvo nuteista 10 metų kalėti.

Kratė Ireną Skuodiene

Vilnius. 1982 gruodžio 8, vadovaujant papulk. Vilimui, saugumiečiai įsiveržė į Irenos Skuodienės butą ir padarė kratą tikslu "paimti šmeižikiško turinio literatūrą ir kitus dokumentus, turinčius reikšmės byloje". Kratos metu paimta vizitinė kortelė su užrašu — "Edward Wayne Merrycent, secretary Embassy of the United States of America", vizitinė kortelė — "Daniel Prid, vicekonsul USA", kišeninis kalendaris su įvairiais įrašais.

1982 gruodžio 27 Irena Skuodiene parašė LTSR prokurorui tokio turinio skundą:

"Š. m. gruodžio 8 d. mano bute, vadovaujant tardytojui Vilimui, dalyvaujant Vlasovui Kondraševskiui, N. Osko ir Mickui, kviestiniams Šestakovui ir Ribakovui, gana dramatiškoms aplinkybėmis buvo padaryta krata pretekstu surasti šmeižikiškos literatūros.

Šį faktą laikau dar vienu aktu nuoseklioje Vytauto Skuodžio šeimos persekiojimo grandinėje, prasidėjusioje 1979 m. pabaigoje.

Nuolatinio persekiojimo faktoriai: sekimas, telefono pasiklausymas, priekaištai iš darbuvių, korespondencijos nusavinimas ar sulaikymas. Protarpiais pajavairinama kardinalesnėmis priemonėmis, pavyzdžiui, 1981 m. buvau iškviesta oficialiam pasikalbėjimui apie šeimą, kur buvau įpareigota prisiimti atsakomybę už bet kokią informaciją apie Vytautą Skuodį bei jo būklę bausmės atlikimo vietoje.

1982 m. balandžio 2 d. grąsino man iškelti bylą pagal LTSR Baudžiamojo Kodekso 68 straipsnį už mano teigimą bei įsitikinimą, kad mano vyras yra sąžiningas, visuomenei nusipelnęs žmogus, turįs tvirtas pažiūras ir visiškai nepanašus į nusikaltėlį. Šį grąsinimą atmetu kaip nepagrįstą, nors ir "argumentuotą" įstatymais, juo labiau, kad pirmajame grąsinime (1981 m.) figūravo teiginys "už įsitikinimus mes nebaudžiame". Taigi, mano giliu įsitikinimu, tarybiniai pareigūnai visiškai nepaiso "visuotinės žmogaus teisių deklaracijos" ir "Pakto apie žmogaus teises — 1966".

Protestuoju prieš nuolatinį Vytauto Skuodžio šeimos persekiojimą, apsvainikusį durų išlaužimu mano bute.

Gruodžio 8 d. iš ryto kažkokia moteris paskambino į duris, norėdama "įteikti" man telegramą. Prašiau, kad atiduotų man ją per durų plyšį, palai-komą grandinėlais, bet ji griežtai pareikalavo ją įleisti į namus neva pasirašyti... Pajutusi apgaulę, duris užtrenkiau, bet, nesiliaujant skambinimui, buvau priversta skambutį išjung-

ti. Tada pasigirdo beldimas į duris. Vyriškas balsas rėkė: "Atidaryk, rūpūže, nes išlaušime duris!"

Išsigandusi iškviečiau miliciją. Bet, kol atėjo įgaliotinis, papulkininkas Vilimas jau siautėjo mano bute, pareiškęs: "Aš čia šeimininkas!" Komentarai, manau, nereikalingi...

KGB šeimininkauja vieniškais ar kitokiais būdais mūsų bute, šeimos darbuvių ir tariasi esą mūsų likimo šeimininkais, o aš, bejėgė persekiojamoji, drįstu atkreipti jūsų dėmesį į VSK darbuotojų panašius ar būsimus brutalius veiksmus."

Kratos Šiauliuose

1982 gegužės 6 Rygos geležinkelio stotyje, išlipant iš traukinio, buvo sulaikyti šiaulietė Stasė Tamutienė. Milicijos skyriuje čekistai, neprisišatę ir nepateikę kratos orderio, atliko smulkia turimų daiktų ir asmens kratą. Nieko, išskyrus rožančių ir maldaknygę, kratos metu nerasta. Po valandą laiko trukusios kratos St. Tamutienė buvo paleista.

1982 gruodžio 8 S. Tamutienės bute, sandėlyje ir garaže buvo padaryta krata. Kratai vadovavo Vilniaus KGB tardytojas majoras Valaitis, krėtė 3 Šiaulių miesto čekistai, dalyvaujant dviem kviestiniam. Kratos metu, ieškant antitarybinės li-

teratūros, dokumentų, ypatingai iš kailio nėrėsi vietiniai čekistai: radę kalinių ar tremtinių nuotraukas, bandė įrodyti, kad jos yra per fotografuotos tikslu perduoti į užsienį. Atidžiai perskaitė užsieny gyvenantiems giminėm bei pažįstamiem paruoštus kalėdinius sveikinimus. Namieškiai juokėsi, kad po tokios cenzūros laiškei ir sveikinimai tikrai pasieks adresatus.

Kratos metu paimta knyga "Ąžuolai vėtroje" (2 egz.), užrašų knygutė, adresas iš Belgijos.

Atsisakius pasirašyti, čekistai kratos orderio nepalikė.

Po kratos tardymui į Šiaulių miesto KGB buvo iškviesta Dalia Tamutytė. Majorą Valaitį domino, koku tikslu Dalia važiuo į Maskvą. Ką perdavusi užsieniečiam, dirbantiem Maskvoje, kur ir ką girdėjusi apie įvykius Vilniuje po 1982 rudenį įvykusių futbolo varžybų ir t.t. Tardytojas reikalavo, kad apie tardymą niekam nebūtų pasakojama. Tardymas truko apie 6 val.

1982 gruodžio 17 D. Tamutytė pakartotinai buvo iškviesta į Vilniaus saugumą pas tardytoją Valaitį. Čekistas teiravosi iškviestą, ar nepastebėjusi kokių nors psichinių nukrypimų Editos Abrutienės elgsenoje (E. Abrutienė — čekistai, dalyvaujant dviem kviestiniam. Kratos metu, ieškant antitarybinės li-

(nukelta į 2 psl.)

II PLD uždarymo pamaldas Chicagoj, Quigley seminarijos koplyčioj. Prie altoriaus iš k. vysk. V. Brizgys, kardinolas J. Bernardin ir Marijonų provincijolas dr. V. Rimšelis. Nuotr. P. Bivainio

LIETUVOS BALSAS ŠVEICARIJOS SOSTINĖJE

Šveicarijos aukštąsias mokyklas prieš Pirmąjį pasaulinį karą ir Lietuvos nepriklausomybės laikais gausiai lankė lietuvių studentai, iš kurių nemažas skaičius vėliau tapo žymiais mokslininkais, visuomenininkais, religiniais veikėjais. Jų tarpe prisimintini vyskupas Bučys, profesorai Čepinskis, Šalkauskis, Šimkus.

Šveicarijoje, Berno universitete, prieš 50 metų mokslus baigė ir lietuvių diplomatas dr. Albertas Gerutis, vėliau paskirtas tarnybai nepriklausomos Lietuvos atstovybėje Berne ir čia dėl susidariusių aplinkybių pasilikęs gyventi.

Albertas Gerutis Berno universitete prieš 50 metų įsigijo teisės daktaro laipsnį. Šios su-

kakties proga lietuvių diplomatą priėmė Berno universiteto rektorius prof. Geiss ir teisių-tautos ūkio fakulteto dekanas prof. Arz. Pokalbio metu dr. Albertas Gerutis plačiai supažindino šveicarus mokslininkus su dabartine Lietuva padėtimi, krašte vykdomais tautos ir žmogaus teisių pažeidimais, atkreipė dėmesį, kad lietuvių tauta ypač skaudžiai išgyvena sovietų vykdomą izoliaciją nuo Vakarų Europos kultūros, su kuria Lietuva visada jautėsi tampriai susijusi.

Dr. Gerutis šia proga priminė, kad dauguma Vakarų demokratiškos valstybių, jų tarpe ir Šveicarija, nepripažįsta teisėtumo Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Kubos prezidentas Fidel Castro apkaltino JAV, kad jos karinių pratimų priedangoj stengiasi įsitvirtinti centrinėje Amerikoje ir terorizuoti Nikaragvą.

KONGRESAS APIE SUIMTUS HELSINKIO GRUPĖS NARIUS

Kongresmanas De Concini Atstovų Rūmuose gegužės 5 pristatė rezoliuciją (S.J. Res. 96), kuria kreipiamasi į prezidentą Reaganą, kad jis paskelbtų 1983 rugpjūčio 1 "Helsinkio Žmogaus Teisių Diena". Rezoliucija teigia, kad Sovietų Sąjunga neišpildė savo Helsinkio sutartyse prisiimtų įsipareigojimų: "žydai, ukrainiečiai, pabaltiečiai, gudai, armėnai, gruzinai ir kitų tautų nariai yra persekiojami ir dažnai įkalinami už pastangas puoselėti savo tautinę tradiciją, praktikuoti savo religiją, laisvai išreikšti savo nuomones, emigruoti, ar tikrinti kaip Sovietų Sąjunga laikosi Helsinkio sutarčių".

Apie Helsinkio grupių Sovietų Sąjungoje padėtį, septyneriom metams praėjus po jų įsteigimo, gegužės 17 JAV-ųjų Kongrese kalbėjo kongresmanas Dante B. Fascell, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komiteto pirmininkas. Jis paminėjo Lietuvos Helsinkio grupę, tikinčiųjų teisėm ginti komitetą ir kun. Alfonso Svarinskio suėmimą. Pasak Fascell, šiandien "52 Helsinkio grupių nariai iš SSRS ir Lietuvos sėdi kalėjime". Jis pabrėžė, kad šios "Helsinkio kalinius" turi prisiminti Madrido konferencijos atstovai, kai jie susirinks savo baigminiam posėdžiui. (Elta)

IŠ L.K. Bažnyčios
KRONIKOS

(atkelta iš 1 psl.)

rutienė suimta 1982 gruodžio 8 jai iškelta baudžiamoji byla už žinomai nelaimingų prasimanymų skleidimą, žemiančių tarybinę valstybę ir santvarką). Koku tikslu buvusi Maskvoje, ar pažįsta nurodytus užsieniečius, ar nėra ji ar jos motina susitikusi su užsienio korespondentu, kitais užsieniečiais. Tardytoją domino, ką D. Tamutytė žino apie LKB Kroniką ir kitus pagrindinio leidinius.

Tardymo metu atėjus E. Abrutienės tardytojas Daugalas buvo nepatenkintas D. Tamutytės atsakymais, grasino, kad teksią pasimatyti kitoje vietoje ir kitaip pasikalbėti. Tardymas truko maždaug 3 valandas.

Prievarata nuvežė į
Vilniaus saugumą

Kaunas. 1982 lapkričio 23 Bernadeta Mališkaitė prievarata, lydint milicininkui, buvo nuvežta į Vilniaus saugumą. Tardytojas Vilimas klausinėjo iškvietimą, ką ji žino apie ukrainiečių tremtinį Zoriana Popadiuk, iš kur gavusi jo adresą, ar nėra siuntusi jam siuntinių ir t.t.

Pasirašyti po protokolo tardymo atsakė.

Pasibaigus tardymui, B. Mališkaitė apklausinėjo dar vienas čekistas (vadino save majoru Sasmausku). Čekistą domino, kodėl B. Mališkaitė metė mokytojavusi, gyre jos pedagoginius sugebėjimus, liepė apsigalvoti ir grįžti dirbti atgal į mokyklą. Siūlė savo rekomendaciją, nes be jos vargu ar kas priims.

Paskutiniu metu B. Mališkaitė įsidarbinus prie Virbalio bažnyčios.

Tardė kleboną

Joniškėlis. Pasvalio rajonas. Joniškėlio klebonas kun. Benediktas Urbonas 1982 gruodžio 6 Pasvalio rajono saugumo komite te buvo tardomas, kaip turįs ryšių su užsieniu. Ypač saugumui rūpėjo, kam ir kur išsiuntinėjo nuorašus pareiškimo, kur kunigas Urbonas skundėsi dėl baudos už vaikų mokymą. "Pasakyk, kad žinias perdavei kun. Antanui Balaišiui, Saločių klebonui, ir viskas baigsis," — reikalavo čekistas. Kun. B. Urbonas griežtai atsisakė tokio melagingo liudijimo.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS
KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtoje Lietuvoje buvo pagerbtas Amerikoje gyvenęs dailininkas Kazimieras Žoromskis. Liepos 1 Lietuvos dailės muziejuje buvo atidaryta, pačiam dailininkui dalyvaujant, jo kūrinių paroda ir kartu paminėta jo 70 metų amžiaus sukaktis. Parodoje išstatyta apie 100 K. Žoromskio kūrinių, parinkti iš įvairių jo kūrybos laikotarpių. Kitą šimtą savo kūrinių dailininkas padovanojo Lietuvos dailės muziejui. Dailininkas svečias buvo papuoštas lietuviška juosta ir gėlėmis. Kalbas pasakė Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys. Dailininkų sąjungos pirmininkas K. Bogdanas, "Tėviškės" draugijos pirmininkas P. Petronis. Už pagerbimą K. Žoromskis padėkojo, bet savo trumpame žodyje komunistų partijos negarbino.

— Liepos 7 pavergtoje Lietuvoje mirė žymusis Lietuvos operos solistas bosas Antanas Kučingis. Solistas buvo gimęs 1899 Mauručiuose, Veiverių valsčiu. Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, paskiau baigė Karo mokyklą. Leitenanto laipsniu dirbo karo topografiniu skyriuje. 1937 išėjo atsargon majoro laipsniu, baigė Kauno konservatoriją ir pradėjo dainuoti Lietuvos valstybinėje operoje. Buvo vienas pirmųjų solistų. Bolševikų buvo ištremtas į Sibirą (1948-1956). Grįžusiam iš tremties A. Kučingui dar buvo leista dainuoti Vilniaus operoje (1957-1961). Mirė eidamas 84 metus.

— Liepos 13 pavergtoje Lietuvoje mirė dailininkė tapytoja Bronė Mingilaitė-Uogintienė. Buvo gimusi 1919 Petrapilyje, bet jaunystę praleido Šiauliuose. 1943 baigė Vilniaus meno akademiją, ypač įtakos jai darė dail. Justinas Vienožinskis. Iš pradžių dėstė tapybą dailės institute kaip A. Gudaičio asistentė, vėliau iliustravo knygas (K. Kubilinsko, P. Cvirkos), kūrė teatro dekoracijas. Išliekamos vertės turi jos natūrmortai ir portretai, ypač mėgo piešti vaikus.

— Birželio 10 Maskvoje, eidamas 65-uosius metus mirė ir mūsų istorikams gerai žinomas rusų istorikas profesorius Vladimiras Pašuta. Jis daugiausia domėjosi Rytų Europos istorija,

daug rašė apie Lietuvą. Jo suredaguoti, bet išleisti lietuvių kalba yra "Gedimino laiškai" (1966). Žinomas V. Pašutos veikalas "Lietuvos valstybės susidarymas" (1971). Ne su visais V. Pašutos teigimais mūsų istorikai sutinka, tačiau jo surinkta medžiaga dažniausiai remiasi pirminiais šaltiniais. Britų Enciklopedijoje V. Pašuta paskelbė straipsnį apie mūsų kunigaikštį Algirdą.

— Pavergtoje Lietuvoje liepos pradžioje mirė žymus Vilniaus akademinio dramos teatro aktorius Algirdas Zalanskas. Nekrologe užsimenama, kad mirties priežastis — nelaimė. Tik nutyliama, kokia nelaimė. A. Zalanskas yra gimęs 1920 liepos 29 Subačiuje. Baigęs Šiaulių pedagoginį institutą, lankė Šiaulių dramos studiją, Kauno iniversitete studijavo architektūrą. Vilniaus akademiniame dramos teatre dirbo nuo 1946. Yra su-

kūręs ryškių draminių personažų.

— Šiaulių rajono kolchozas "Už taiką" įsteigė debutanto premiją. Šiais metais tą premiją laimėjo kaunietis Gintautas Dabrišius už eilėraščių rinkinį "Vienplaukis prie plento". Premija pavadinta Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus vardu.

— Teoriniais literatūros klausimais pavergtoje Lietuvoje gana ilgą laiką nebuvo domimasi (išskyrus keliolika straipsnių apie socialistinį realizmą). Tik 1982 pagaliau išleistas dvi literatūros teorijos knygos: Vandos Zaborskaitės "Literatūros mokslo įvadas" ir Lietuvių kalbos ir literatūros instituto kolektyvinis darbas "Literatūros teorijos apybraiža". Redaktorius žinomas literatūros kritikas Vytautas Kubilius. Kiti autoriai yra J. Girdzius, A. Kalėda, V. Gužauskas, J. Sprindytė, S. Žukas, A. Samulionis, V. Galinis. Knygą išsamiai recenzuoja žinoma literatūros teoretikė Viktorija Daujotytė (Literatūra ir menas, 1983 m. nr. 29).

Pr. N.

Baltų Lygos atstovai, susitikę su Europos parlamento nariu dr. von Habsburg liepos 13 Los Angeles mieste. Iš k. Rimas Gajauskas, Bronė Gajauskienė, Avo Piirisild — vicepirmininkas, Mrs. Viiri Piirisild, dr. Otto von Habsburg, Val Pavloskis — pirmininkas, Antanas B. Mažeika — vicepirmininkas, dr. Ansis Blakis. Sveičiui įteikia Baltų Laisvės dienos proklamaciją.

BAFL susitikimas su
dr. Otto von Habsburg

Dr. Otto von Habsburg, Europos Parlamento narys, liepos 12 privačiai susitiko su Baltų-Amerikos Laisvės Lygos atstovais. BAFL organizacijai atstovavo

Val. Pavloskis — prezidentas, Antanas Mažeika ir Avo Piirisild — viceprezidentai ir valdybos nariai — Danutė Mažeikienė, dr. Ansis Blakis ir ponis Vivi Piirisild.

Dr. Otto von Habsburg yra Karolio I, paskutinio Austrijos imperatoriaus ir Vengrijos-Bohemijos karaliaus, vyriausias sūnus. Yra aktyvus Europos Parlamento narys nuo 1979 metų ir žymiausias propagandininkas Europos suvienijimo, laisvės grąžinimo sovietų pavergtiems Rytų Europos ir Baltijos kraštams.

Jis yra žymiausias rėmėjas ir strategas baltų tautų rezolucijai praveisti Europos Parlamente. Rezolucija reikalauja baltų tautų laisvės klausimą iškelti Jungtinėse Tautose, įnešant jį į Kolonializmo Komiteto dienotvarkę.

Dr. Otto von Habsburgui pagerbti, įvertinant jo pasižventimą baltų laisvės klausimui, asmeniškai jam buvo įteikta Baltic Freedom Day Proklamacijos kopija, prezidento Reagano pasirašyta 1983 birželio 14.

Dr. Otto von Habsburg ragina Amerikos Baltų Laisvės Lygą nedelsiant daryti žygių baltų tautų laisvės klausimui kelti Jungtinėse Tautose. Jis yra optimistas ir mato didėjantį Europos valstybių rėmimą tam klausimui šiuo metu iškelti Jungtinėse Tautose. Jis skatino taip pat nuolat tai priminti ir daryti spaudimą į JAV ir kitų valstybių valdžias, skelbiant per spaudą apie sovietų daromus nusikaltimus prieš tautos gyvybę, religiją ir bendrai žmogaus teises okupuotą Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga numato atėyti keistus informacijomis ir koordinuoti savo veikimą su dr. Otto von Habsburg veikla.

A.B. Mažeika

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoje kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukštą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", pentk. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

1983

KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR
ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai
žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL. — 581-6590;
581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201-17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	312 227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3935
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	302 478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	302 478-2871
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-numerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra • Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

“Aušros sūnus” pradedant spausdinti

“Darbininko” laikraštis jau tariai ir giliai suprato “Aušros”, pirmojo lietuvių tautinio laikraščio, išleidimo 100 metų sukaktį. Nemaža raše apie šios sukakties svarbą. “Darbininkas” iškėlė sumanymą, kad reikia išleisti “Aušros” komplektą per naują — “Aušrą” pakartoti faksimiliniu būdu. Tuoj atsiliepė Kultūros taryba ir pranešė, kad tie reikalai tvarkomi. Dabar jau išleistas “Aušros” pirmas tomas. Jį išleido ne Kultūros taryba, bet Lietuvių Istorikų Draugija Chicagoje. Šiuo atveju mum nesvarbu, kas išleido, svarbu, kad pirmas tomas jau išleistas. Po to ateis ir antras tomas. Reikia tikėtis, kad Kultūros taryba atliks savo įsipareigojimus ir suorganizuos naują studijinį tomą apie “Aušrą”.

“Darbininko” laikraštis yra bene vienintelis, kuris kiekvienam savo numeryje visus puslapius atžymi šios sukakties skaičiais (išskyrus pirmąjį puslapį). Taip kiekvienam skaitytojui kiekvienas laikraščio puslapis primena šią sukaktį.

“Aušros” datomis yra atžymėtas taip pat ir kiekvienas (išskyrus pirmąjį) “Garso”, mėnesinio laikraščio, puslapis. “Garso” redaguoja “Darbininko” redakcija. Tad aišku, iš kur ir čia atsirado ta iniciatyva.

“Darbininko” redakcija talkino visiem, kas tik rengė “Aušros” 100 metų sukakties minėjimą. Redakcija sumanė įprasminti šiuos “Aušros” metus ir dar vienu dalyku — sumanė savo atkarpoje perspausdinti Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės 4 veiksmų dramą — “Aušros sūnus”. Drama ir vaizduoja anuos spaudos draudimo laikus, “Aušros” platinimą, lietuvių tautos kovą dėl savo lietuviškos spaudos anais caristinės okupacijos metais.

Kodėl pasirinktas šis veikalas?

Šis veikalas yra tiesiai skirtas “Aušrai”, aušrininkam ir spaudos gadynėi. Nepriklausomos Lietuvos laikais, jos pirmame nepriklausomybės dešimtmetyje, veikalas buvo labai plačiai vadinamas Lietuvoje. Vaidino jį dažniausiai šauliai, sukeldami pakilius patriotines nuotaikas. Tai žavėjo ir ugdė pačius artistus, žavėjo ir žiūrovus. Veikalo aktualumas nedingo ir šiandien. Ir šiandien Lietuvoje yra draudžiama tam tikra spauda. Šiandien leidžiami pagrindinio laidiniai. Už juos žmonės yra baudžiami, sodinami į kalėjimus, tremiami į Sibirą. Kartojasi anie caristinės spaudos laikai. Tad jų šviesoje ir turi savo prasmę “Aušros sūnus”. “Aušros sūnus”, primindami praeitį, veiks ir dabartį — ją stimuliuos, žadins jos idealizmą, pasišventimą lietuviškai dabarčiai. Tai patrauklūs ir pakilius žodžiai apie praeitį, apie tautos kovas. Kartu tai žodžiai ir apie dabartį, apie naujas kovas mūsų laikuose. Ir šiandien Rusteikos liko nepalaužiami — tie didieji knygnešiai, kurie eina per istoriją ir neša gyvąją meilę Lietuvai, jos lietuviškam žodžiui, jos lietuviškam sąvītumui. Rusteika ir kiti pilkieji didvyriai ir šiandien stovi nepalaužiami kovoje už mūsų tautinius idealus.

“Aušros sūnų” veikalas dabar yra antikvarinė retenybė. “Darbininko” radakcija jau seniai jo ieško. Vieną mašinėlę perrašytą egzempliorių buvo radusi Broniaus Kviklio archyve Chicagoje. Jis ir buvo paskolinęs, bet šiuo nuorašu nebuvo galima pasinaudoti.

Tada buvo surasta kopija aktorius Vitalio Žukausko teatro

(nukelta į 4 psl.)

KUR MES, TEN LAISVOJI LIETUVA! Pas jaunimą Peterborough — Trente

ALFONSAS NAKAS

Trečiadienio, liepos tryliktosios, vėlyvas rytas, kelios minutės prieš vienuoliktą. Tviskia negailingai saulė. Tiršta žaluma apglėbus, vos alsuoja. Peterborough miesčiokas mieguistas, kaip visi universitetų miestai vidurvasarį, kai dauguma studentų kas sau išsivažinėja.

Trento universiteto Otanabee kolegija — pilkų pastatų ansamblis. Iš automobilių aikštės, kurioje sustojau, nematyti nei daug stiklo, nei daug plieno, kaip būna moderniose statybose. Didelių, pilkų plokščių sienos primena tvirtovę...

Jei per plačiausias duris aikštės gale, būčiau pataikęs kur reikiama. Bet ten užrašas, kad į teatrą. Nuėjau į pastatą dešinėje. Laboratorijos. Kur ne kur žmogus. Maloni apyjaunė ponis, paklausta, kur lietuvių studentų grupė (nedrįsau tarti nei “pasaulio”, nei “kongreso”), kaip tik ir norėdė anas teatro duris.

Laiptai. Durys į vestibulį, į koridorių. Ai, aš jau Lietuvoj. Plakatai, skelbimai, šūkių — viskas lietuviškai. Pranešimai, skelbimai, šūkių. O žmonės? Koridoriaus gale, už kelių laiptų žemyn, pravios durys. Ten jaunos galvos ir balsai. Girdžiu paskirus lietuviškus žodžius, bet nesuvokiu prasmės, sakinių. Susigaudau: už tų durų, didesnėje aulioje, vyksta paskaita. Iš tvarkaraščio žinau, kad ji greit baigsis, nes jau 11:15 v. Tikrai, greit pa-

byra. Pavieniai, būreliai. Tyliai klegėdami, nes ties teatru “prasoma tylos”.

Iš tolo atpažįstu Joaną Kuraitę-Lasieng. Ji nešasi glėbį raštų, nes ką tik dalyvavo simpoziume. Sveikinamės su ja ir jos sesute Virginija Kuraitė.

Kad atvažiuosiu “ne laiku” (V PLJ kongreso studijų dienas publika galės lankyti liepos 18), vadovai jau žino. Su Violeta Abariute sutarėm, jog Trente būsiu liepos 13. Antram aukšte ar mezanime įtaisyta raštinė. Ten darbuojasi Gražina Ignaitytė ir Laima Beržinytė. Pasirašau į knygą. Gaunu spaudos pašą. Už penkinę nusiperku pietų kuponą. Klausia, ar nakvosiu. Deja, tą pačią naktį turiu grįžti namo. G. Ignaitytė dar paaiškina “žaidimo taisykles”. Čia, studijų dienose, paskaitų ir simpoziumų metu garsiai kalba tik kongreso tikrieji nariai-atstovai ir, žinoma, paskaitininkai. Laikraštinkai ir kiti atsitiktiniai dalyviai lieka stebėtojai. Man tokios taisyklės visai priimtinos.

Iš raštinės einant, lenkia Gabija Petrauskienė. Stabtelėja. Užkalbina. Ji studijų dienom vadovauja, tad turi visokių problemų. Vėliau sutinku jos sesutę Dainorą Juozapavičiūtę, vieną iš jos didžiųjų padėjėjų. Koridoriu atskuba Vida Nakaitė, kurią, išlėkusi iš tėvų lizdo, vis rečiau ir trumpiau beatom.

Rytinę paskaitą skaitė Draugo dienraščio redaktorius Mykolas Drunga. Tema: “Perspektyvos jaunimo veiklai visuomeninėje srityje”. Pavakary jį pa-

vėžėsiu iki Toronto aerodromo. Tuo tarpu, pareigą atlikęs, jis stebi žmones, o rezultatus tikrai matysim dienraščio puslapiuose. Kelis kartus prasilenkiam ir vienu kitu žodžiu persimetam su kita Draugo redaktore Emilija Sakadolskiene. Ji — vieno simpoziumo moderatorė ir pokalbių dalyvė.

Prieš pietus turiu truputį laiko ir skaitinėju šūkius. Jie išrašyti ant visokių spalvų popierių ir iškabinti aiškiausiose vietose. Pagaliau tai ne šūkių diktatūrinių propagandinukų prasme. Ne tie gelžbetoniniai, kalami it vinimį į galvą, apie pergales, būsimus laimėjimus, visokias utopijas. Ne. Čia priežodžiai, patarlės, o jei didaktika, tai su humoro doze. Štai truputis pavyzdžių:

Tėvynės dūmas už svetimą ugnį šviesesnis.

Darbas gėdos nedaro. Bemokslui ir akiniai nepadedą.

Mokyk Jonelį, o ne Joną. Daug rankų didžiųjų našta pakelia.

Tingins du kartu dirba. Juo katiną glostai, juo jis uodegą kelia.

Pataikė, kaip pirštu į akį. Gerai, negerai — šmaukšt, braukšt ir padarai!

Liežuvis skaudesnis už botagą. Pro vieną ausį įėjo, pro kitą išėjo.

Atsarga gėdos nedaro. Pučiasi, kaip varlė prieš jautį. Prieš vėją nepapūsi.

Mums, vyresniajai kartai, šie posakiai gerai žinomi. Bet įvai-

riose pasaulio šalyse gimusiems, visokiais liežuviais kalbantiems, kone kiekvienas posakis gali tapti diskusijų objektu.

Valgyklos rajone nusirašiau ir porą mįslių:

Kuo daugiau nuimi, tuo didesnė darosi. Kas tai yra? (Avers-tas atsakymas: Skylė.)

Už žimį mažesnis, už velnią piktesnis. (Pipiras.)

Su šūkiu ir posakiais iškabinti ir dideli kiekvieno krašto jaunimo veiklos plakatai: Brazilijos, Australijos, Prancūzijos, etc., etc. Pasisakoma ne panegiriškai, o labai atvirai, realistiškai, kritiškai. Apie visuomeninę veiklą ar neveiklą kultūrinę, politinę. Gailla, man stokojo laiko nors vieną tokį plakatą išsiaištinai nusirašyti. Paulius Kuras, su manim plakatus studijuodamas, fotografavo. Deja, mano foto aparatas tamsokam koridoriuj negalėjo darbo atlikti. Jei Paulius kada man vieną kitą nuotrauką atsiųs (lyg ir pažadėjo), šį tą galėsiu paskelbti. Tokių plakatų didžiulias minusas — kalbos klaidos. Keletą nusirašiau: pastovus (t.b. ūs) nariai; daugiausei, sąjunga, finansinės, pravėdė, parupino, liudnaji; politiniai veiklai; parlamento resolucija. Bet ar tik ne Lietuvoj gimęs jaunimas tokias klaidas daro? Chicago Jau-nimo Centre, PLB seime, ausį rėžė beveik visų mano amžiaus kalbėtojų žarstomi barbarizmai, kuriuos kalbos grynumo besirūpinantieji nuolat smerkia.

Po sočių pietų niekas valgykloj ilgai nesėdėjo. Pasiskirstė į diskusijų būrelius, didelė dauguma atstovų įsijungė į svarstymus. Viena grupė-būrelis įsikūrė valgyklos pakrašty, kita — ant didžiulio patio, trečia ir ketvirta — viena nuo kitos nutolusios žaliuosios aikštės vietose po atviru dangum. Dar bene trijų būrelių nė surrasti negalėjau. Raštinėj buvau aprūpintas informaciniu spaudai aplanku (amerikiečiai vadintų press-kit). Taigi, applanke pasikisęs, radau septynis darbo būrelius, kurie liepos 13 svarstė visuomeninius reikalus. Tiesa, ties kai kuriais informacijos taškais reikia pagalvoti (pvz., kur skelbiama neva būrelio vardas, o vieta kai kur arba poetiška, arba “matematiška”, tik diskusijų dalyviams težinoma), bet didelių keblumų neturėjau. Štai iš eilės pagrindinė informacija (būrelių numeriai — mano):

1. Darbo būrelio vardas (taigi tema): Dvikalbiškumas — puoselėti ar ne? Vieta: OC 5 (at-spėkite, kurioj planetoj? Bet aš

Dainų šventėj liepos 3 Chicagoj jungtinė tautinių šokių grupė šoka Kalvelį. Nuotr. P. Bivainio

(nukelta į 4 psl.)

I VEIKSMAS I SCENA

Rožė ruošiasi po trobą, įeina Jurgis maišais nešinas.

JURGIS. Rožele, bene galėtum maišus sutaisyti? Nelabosios žiūrės, žiūrėk, ką padarė.

ROŽĖ. Tuojau. (Ima maišus, sklaido). Žiurkių priviso, senė katė aptingo. Tokie nauji maišai. (Atsiklaupia prie maišų).

JURGIS. (Išsitraukdamas iš užančio apdraskytą “Aušros” numerį). Ne tik maišus, jos ir knygas mėgsta apžiūrėti... už maišų radau į plyšį įspraustą — žiūrėk, kaip apgadinta.

ROŽĖ. (Ima iš jo knygelę). “Aušra” — tai iš tų senesniųjų, dabar jų nebeįpasaityta.

JURGIS. Padėta 1886 metai... ne taip sena — prieš septynerius metus — tik, kad mes tada nieko dar nesupratam... o tėvelis jų gabeno knygas... (Perduoda knygelę). Kaip jų neužėjo raudonsiūliai... Pamanyk, tiek kartų kratė.

ROŽĖ. Gal čia kokių dainų yra?

JURGIS. Yra: Opl opl kas ten? Nemunėli... ROŽĖ. Aš siūsiu — tu skaityk. (Prie spin-telės prieina adatos su siūlu ieškoti).

JURGIS. (Skaito)

Opl Opl! Kas ten?... Nemunėli! Ar tu manęs šauki?... Ar tik tykų vandenėlį!

Pliuskendams sau plauki?

Ar tu mano dvasios girdi Graudulingą raudą?

Ir jauti, kaip šaukei širdį, Krūtinėj man skauda —

Ar gal liūdni balsai traukia Dvasių pratkū mūsų —

Užmirštų, — ar dievai šaukia Lietuvos ir Prūsų?... Kur jūs dingot, seni dievai.

Visųgalingiausi, Ir jūs karžygiški tėvai, Mūsų garbingiausi?

Ar Nemuno dumburiuose Vaitojat ir stenat?

Ar Baltmarių vandeniuose, Ar danguj gyvenat?

ROŽĖ. Pasivaidino mat, jam... ir sudėk tu man taip gražiai... (Ima maišą ir sėdasi ant žemės).

JURGIS. Kai žmogus įsigalvoji, įsigalvoji, dar paskaitai ką ir... tarytum regi...

ROŽĖ. Dvasios vaikščioja.

JURGIS. Man kaip Praniukas vieną kartą pasakojo, pasakojo apie tokį Lietuvos karalių, kur Vytautas vadinos, tai žinotum, naktį — aš ir sapnuoju... rodos, ir aš žalnierius pas tą karalių, tokią geležinę galvą užsimovęs, kaip šventas Jurgis, ilgiausią ietį nusitvėręs, ant žirgo kad lekiau... ir, kur pažiūriu, vis tokie pat vyrai, kailiais apsidangstę ir... liekam ant maskolių... Praniukas sako, tas Vytautas labai galingas karalius buvęs, daug žemių valdęs.

ROŽĖ. Bepigu mokytiesiems, jie viską iš knygų sužino.

JURGIS. Praniuko tėvas keturiasdešimt dešimtinių turi, gal jį į kunigus, ar į daktarus išleis... (Tyla). Štai ką norėčiau ištirti, suprasti, kodėl tai taip pasidarė, kad viena karalystė ant kitos

valią įgauna ir baisiai spaudžia... į savo tikėjimą, verčia, kalbą primeta... kaip ruskis pas mus...

ROŽĖ. Gal tai kokia Dievo bausmė? (Tyla).

Ir to ruskio ant lietuviškų knygų įniršimas... JURGIS. Kur jis nebus įniršęs, juk knygoje visa teisybė pasakyta, kaip senovėje buvo. Jeigu žmonės skaitytų ir žinotų, tai nebijotų taip maskolių. Gal paskui dideli buntai pakiltų, išvartų maskolius iš savo žemės, savo karalių pasistatytų...

ROŽĖ. Kaip pasakoj.

JURGIS. Pasaka... pasaka... Juk pasaka ta ir kada nors buvo, jei nebuvo — tai bus... Ką tu misliji, juk kada nors gal būt taip, kad ir maskolių mūsų krašte nebebus, ir skaityti knygas nebus uždrausta... ir žmonės bus geresni. Jau treči metai, kaip aš padedu tėveliui knygas nešti, ir vis, man rodos, tas darbas tam, kad būtų geriau, mat, gerumas, tas pareina nuo to, kad žmonės šviesesni... man tai radakcijoj labai išaiškino... Žinai, maskoliai nebijotų taip tų knygų gabenimo iš Prūsų, jeigu jie neįsijaustų, kad nuo mūsų knygų jiems galas pareis...

ROŽĖ. (Susidėjęs maišus atsiskleidžia “Aušrą”). Opl opl! kas ten? Nemunėli, ar tu mane šauki? Kodėl čia sako, kad Nemunas šaukia.

JURGIS. Mat Nemunas — jis kaip tėvas visam kraštui... Tos galiūnų dvasios, kur kitą kartą buvo, tai jos negali pakęsti, kad mes tokie nuskurde, tai taip lyg... iš Nemuno išeina ir šaukia prie darbo...

ROŽĖ. Prie darbo?...

JURGIS. Daktaras sako, kad pirmiausias darbas: kas pats moka skaityti — kuo daugiausiai kitų išmokyti.

ROŽĖ. Aš išmokiau Kudrių Magdžikę ir Juozuiuką. (Įeina Rusteikienė laišku nešina).

II SCENA

RUSTEIKIENĖ. Luckus pravažiudamas ati-

davė, tur būt iš Amerikos nuo dėdės... žiūrėkit, vaikai. (Sudeda maišus ir žiūri per sūnaus petį į laišką).

JURGIS. Taigi iš Amerikos nuo dėdės. (Atplešia).

RUSTEIKIENĖ. Su balandžiukais niekur... vis jis vargšelis gražiai parašo... geras brolis, duok Dieve sveikatos. Tai kažin ką jis čia rašo?

JURGIS. (Skaito). Šią gromatą pradėdame sakydami: Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus ir laukiame Jūsų atsakymo: ant amžių amžinųjų amen...

RUSTEIKIENĖ. Ant amžių amžinųjų amen...

JURGIS. (Toliau). Dabar kloniojamės geros sveikatos Tamstai, mylima sesuo Morta, ir Tamstos prisiegi Jonui Rusteikai, ir taip pat jūsų sūniui Jurgiui, ir jūsų dukteriai Rožei.

ROŽĖ. Dėkui, dėdė neužmiršęs nė manęs.

JURGIS. (Toliau). Taip pat pasikloniokit nuo manęs ir mano prisiegos dėdei Kudriui su dėdina ir jų Petriui, Antanui ir Alenai. Dabar tai mes jums apjovijam tokią naujieną, kad mano prietelka Ona buvo susirgus žapalėnia ale, Dievas davė, pagijo; o dabar tai mes pasišnekėjom, kad čia Amerike galima daug pinigų užsidirbt, tai tegul jūsų Jurgis atvažiuoja, mes šipkartę atsiųsim, tai paskui džiaugsis. Parasykit gromatą, ar jūs norit taip padaryti. Mes pasiliekam sveiki ir jums to paties žyčijam.

Tamstų brolis Kazimieras Butkus.

JURGIS. Dėdė mane į Ameriką vadinasi.

ROŽĖ. Jurgeli, Jurgeli, nevažiuok! Jurgeli, nevažiuok! Na kaip mes čia pasiliksime vieni.

RUSTEIKIENĖ. Širdį, žinoma, skaudėtų, bet ką pinigų užsidirbtų...

JURGIS. Ir čia užsidirbu.

RUSTEIKIENĖ. Dėl tų čia uždarbių... Iš ten po kelius tūkstančius parsiveža... žemės pirktum.

(Bus daugiau)

Dainų šventėj liepos 3 Chicagoj jaunimo chorui diriguoja F. Strolia. Solo dainuoja A. Grigas. Nuotr. P. Bivainio

KUR MES, TEN LAISVOJI LIETUVA!

(atkelta iš 3 psl.)

ją radau). Praveda Audronė Stepanienė (Australija).

2. Nekalbančių įjungimas į veiklą. Vėjo salė. Vida Pužaitė — Hove (Australija).

3. Komunikacijos efektingumas. Samtis (šivaizduokit diskusijas samtyje?!). Rita Rudaitė (Kanada).

4. Dvikalbiškumas — puoselėti ar ne? (taigi tema kaip Nr. 1). Trupinėlis (šią vietą suradau ir pusvalandį diskusijų klausiausi). Kęstutis Ivinskis (Vokietija).

5. Lietuviškų organizacijų užduotis. Kryžkelė. Vida Nakaitė (JAV) ir Birutė Prašmutaitė (Australija).

6. Nekalbančių įjungimas į veiklą (kaip Nr. 2). Mėnulio salė. Antanas Šleivys (Urugvajus) ir Virginija Kuraitė (Kanada).

7. Komunikacijos efektingumas (kaip Nr. 3). OC-2. Rasa Kaminskaitė (JAV).

Į diskusijas įtraukti 107 žmonės, tarp 12 ir 16 žmonių būrelį, išskyrus vieną, su 21 dalyviu. Keturių būrelių diskusijas sekiau po 15-30 minučių. Kalbėti visi stengėsi lietuviškai, nors kai kurie nedrąsiai. Beveik visur jautei rimtį ir rūpestingumą, nors dažnai buvo įpinama ir humoro, prasiverždavo jaunatviškas juokas. Labiau vykusius pasiūlymus protokolavo. Jos ir jie mūšė taikytis prie gamtos sąlygų. Valgykloj, kur vėsu, „padoriau“ apsiirengę. Žalioj aikštėj, saulės kaitroj — su kuo mažiau drabužėlių, o vyrukai

kai kurie tik su maudymosi kelnaitėm. Šypsodamas prisiminiau senimą PLB seime, perkaičiusiam Jaunimo Centre, su kaklaraiščiais kad ir kažin ką...

Artėjo pavakarys. Užsukau į paskaitų salę — aulą. Atsiprašau, jie pavadinę katilu. Klausiu, kodėl katilas? Atsako: mūsų minčių katilas. Čia sukiojasi P. Kuras, Rasa Lukoševičiūtė, dar vienas kitas. Ruošiasi Povilo Žumbakio paskaitai „Perspektyvos jaunimo veiklai visuomeninėje srityje“. Ši diena bus užbaigta simpoziumu „Galimybės politinei veiklai“. Simpoziumo keturi dalyviai iš keturių pasaulio šalių: Joana Lasienė — iš Kanados, Linas Kojelis — iš JAV, Jolanta Vaičiūtė-Goutt — iš Prancūzijos ir Robertas Sabekis — iš Australijos. Tikra ironija, kad, nesusėjęs į rytinę paskaitą bei rytinį simpoziumą, vakarinių nebegaliu laukti.

Patalpoj viršų „katilo“ klegesys. Visi geria vaisvandenių, užkirsdami sausainiais. Šneka, juokiasi. Ant patio dar sutinku Astą Kučinskaitę, jauną žurnalistę ir jaunimo atstovę iš Anglijos. Paskaitos laikas lipa ant kulnų. Susišaukiam su Mykolu Drunga ir kasamės prie mano automobilio. Pakely vėl sutinkam Emiliją Sakadolskiene. „Gerai parašykite!“, atsisveikindama šypso. „Išpūdziai patys geriausi...“, jai atsakau.

Pakeliui į Torontą su Mykolu kelis kartus užsimenam jaunimą, kongresus. Abu sutariam,

kad jaunimo kongresai tai pats didžiausias ir svarbiausias lietuviškosios išeivijos „išradimas“. Tik nebeatsekam, kas gi tas „išradėjas“ ar „išradėjai“. PLB seimo metu už jaunimo kongresų pradžią dviejų kalbėtojų buvo giriami du žmonės. Kuris tikrasis? Kurio vardą reiktų į išeivijos istoriją įrašyti aukso raidėmis?

Raštinė informatorės man aiškino, kad studijų dienose dalyvauja 108 atstovai ir 15 stebėtojų, neturinčių teisės balsuoti. Tad į diskusijas įsitraukė visi, išskyrus kongreso pirmininkę Violetą Abariūtę. Diskusijų metu dominavo moterys, nes visuose būreliuose jų buvo daugiau netu vyrų. Kiek daugiau? Patikrinęs sąrašus nustebau: 73 prieš 35. Ne kartą teko skaityti, kad aplamai žmonija gimdo daugiau vyrų negu moterų, kad tik per karus jų skaičius kiek sumažėja, bet taikos metu vėl moterų skaičių aplenkia. Netikiu, kad lietuviai būtų išimtis. Tad kodėl

„Aušros sūnus“ pradedant spausdinti

(atkelta iš 3 psl.)

archive. Jis yra surinkęs labai daug medžiagos iš lietuvių teatro praeities Lietuvoje ir Amerikoje. Jo archyve buvo rasta labai gerai išsilaikę „Aušros sūnų“ egzempliorius. Jo ziraksine kopija ir pasinaudojo redakcija, parengdama spaudai šį leidimą. Kartu redakcija dėkoja aktoriui Vitaliui Žukauskui už paslaugų ir nuoširdų bendradarbiavimą.

Jis ne tik paskolino veikalą, bet dar žadėjo parašyti straipsnelį, kaip „Aušros sūnūs“ buvo vaidinami Kauno valstybiniame teatre, kas vaidino, kas režisavo. Tarp kita ko, kadaise ir Vitalis Žukauskas Brooklyne su savo jaunų aktorių grupe yra stąsęs šį veikalą. Tai galėjo būti apie kokius 1953 ar 1955 metus. Ir tai jau praeitis.

Tad visi, kas brangina lietuvišką dramą, prašome išsikirti iš „Darbininko“, suklijuoti į patogią knygelę ir paskui pasidauginti ziraksiniu būdu. Galima klijuoti ant rašomojo lapo popieriaus dviem stulpeliais. Kopija bus kaip Kario ar Aidų formato.

Kas ta autorė? „Aušros sūnus“ parašė Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė. Čiurlionio pavardę visi žinome. Tai muzikas-tapytojas. Sofija buvo jo žmona. Visą savo gyvenimą ji ir dengėsi šia garsia pavarde.

Sofija Kymantaitė gimė 1885 kovo 13 Joniškėje, Šiaulių apskrityje. 1904 baigė gimnaziją Rygoje. 1904-1907 studijavo Krokuvos universitete, kur jau buvo susikūrusi lietuvių studentų draugija. Ten studijavo eilė lietuvių dailininkų. 1907-1908 dirbo Vilties redakcijoje Vilniuje. Vilniuje susipažino ir su Mykalojumi Konstantinu Čiurlioniu. Už jo išteikėjo 1909 sausio 1. 1910-1914 dėstė Lietuvių kalbą Saulės kursuose Kaune, 1915-1918 lietuvių gimnazijoje Vo-

POPIEŽIUS

AUKOS

MIŠIAS

LIETUVIAM

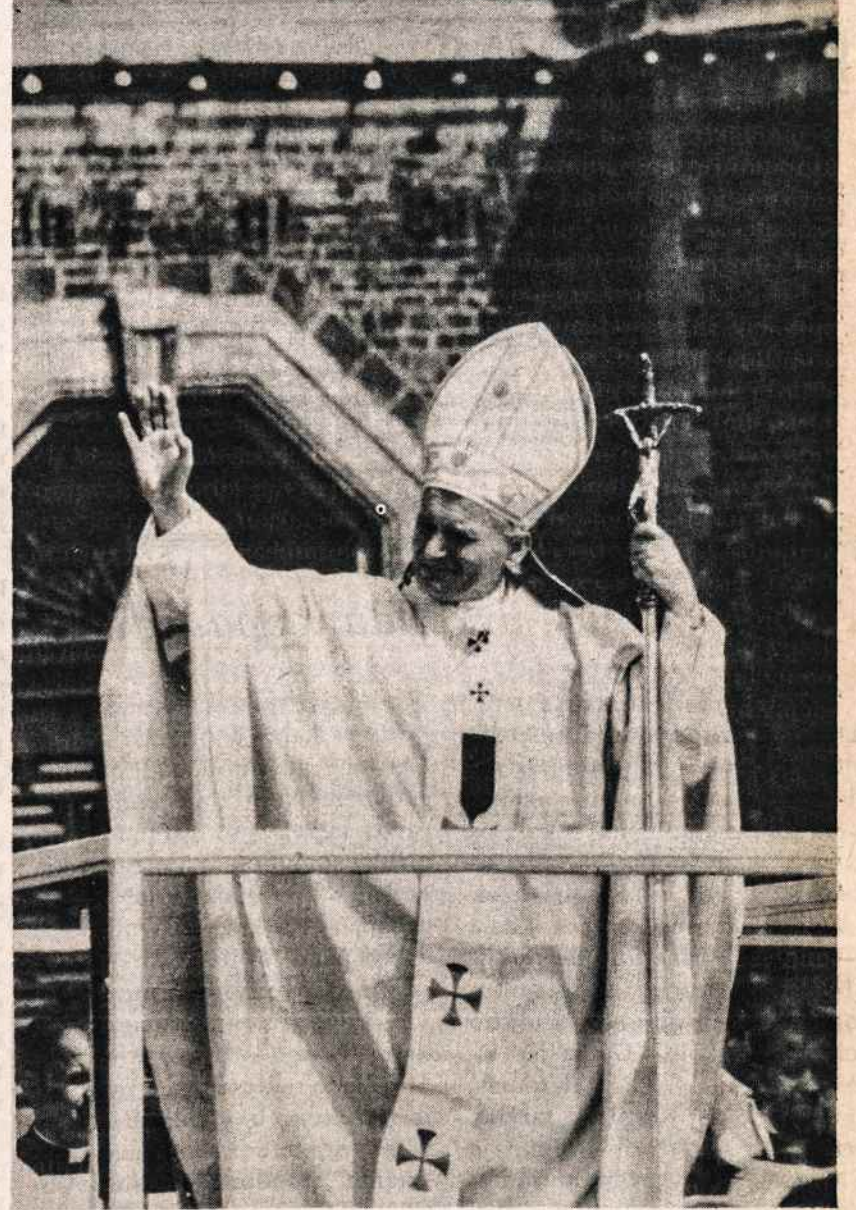
Romos šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties komiteto koordinatorius prel. L. Tulaba praneša, kad gautas užtikrinimas, jog Šventas Tėvas 1984 kovo 4 šv. Kazimiero jubiliejaus proga šv. Petro bazilikoje aukos iškilmingas mišias.

Tą sekmadienį popiežius Jonas Paulius II šiomis mišiomis ir pritaikytu pamokslu pagerbs Bažnyčios šventąjį, Lietuvos karalaitį, jaunimo globėją — šv. Kazimierą.

Lietuviai dalyvaus in corpore popiežiaus audiencijoj. Ta proga pasaulio lietuviai organizuotai vyks į Romą.

Centriniam šv. Kazimiero sukakties komitetui vadovauja pirmininkas Vytautas Volertas iš Philadelphijos.

Visais šv. Kazimiero metų reikalais kreipiamasi į šv. Kazimiero sukakties komitetą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, USA.

Popiežius Jonas Paulius II

KUNIGŲ TRŪKUMAS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Kun. Pranciškus Andriulaitis, Vytauto bažnyčios altaris, birželio 13 mirė Kaune. Birželio 15 Vytauto bažnyčioje vyko laidotuvių pamaldos. Po pamaldų velionis buvo išvežtas laidoti į Jurbarką.

Kun. P. Andriulaitis buvo sulaukęs 76-rių metų amžiaus. Prieš dvejus metus atšventė kunigystės 50-ties metų sukaktį. Tai jau septintas šiemet Lietuvoje ir trečias Kauno arkivyskupijoje miręs kunigas.

Kiekvieno kunigo mirtis Lietuvos tikintiesiems primena, kad jau daugiau negu šimtas papriju šešios Lietuvos vyskupijoje neturi savo kunigų. Reikia mels-tis už dvasinius pašaukimus ir dėti visas pastangas, kad Kauno Kunigų seminarija galėtų priimti visus jaunuolius, norinčius būti kunigais ir tinkamus kunigiškam pašaukimui.

Popiežius Jonas Paulius II šių metų balandžio 22, priimdamas Romoje apsilankiusius keturis Lietuvos vyskupus, apie Kauno Kunigų seminariją tarp kita ko taip kalbėjo:

„Ji Lietuvos Bažnyčiai yra tarytum širdis, kurią išlaikyti dosniai padeda visi, tiek kunigai, tiek pasauliečiai tikintieji. Reikia nesigailėti jokių pastangų, kad padidėtų kandidatų į kunigus

skaičius. Reikia taip pat, kad seminarijos auklėtiniai būtų tinkamai parengiami kunigiškajai tarnybai tiek dvasiniu, tiek teologiniu, tiek pastoraciniu atžvilgiu.

Reikia rūpintis, kad būtų parenkami tinkami auklėtojai ir dėstytojai, reikia budėti, kad būtų priimami tikrai tie kandidatai, kurie turi tikro pašaukimo žymės. Seminarijon priimtieji turi pajusti, kad vyskupai juos myli kaip akies vyzdį ir yra pasiryžę drąsiai ginti jų pavojų, kurie gresia jų pašaukimui.

Labai gaila, kad ne visi, kurie nuoširdžiai trokšta tapti kunigais, gali būti priimami į Kunigų seminariją. Reikės dėti pastangas, kad seminarijos durys būtų atviros visiems, kurie yra pašaukti Viešpaties tarnybai. Tiems, kurie yra priversti pasilikti šalia seminarijos, reiškiu mano tėvišką meilę ir solidarumą. Dvasinius pašaukimus ugdykite su ypatingu rūpestingumu. Kiekvienoje parapijoje tebūna meldžiamasi, kad Dievas siųstų daug ir gerų darbininkų į savo piūtį“.

Tavo aukos laukia Tėvynė!
Paremk tas organizacijas, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu!

SOVIETŲ PAŠTO TRUKDYMAI

Kongresmanas Benjamin Gilman iš New Yorko, JAV atstovų rūmų pašto ir civilinės tarnybos komiteto narys, siekia įrodyti, kad sovietai sistemingai izoliuoja mažumų grupes, lauždami jų laisvę susirašinėti su užsieny gyvenančiais. Jis pranešė Lietuvių Informacijos Centrai, kad jau turi apie 400 dokumentų, liudijančių sovietų pašto kliudymus.

Lietuvių Informacijos Centras surinko ir jam pristatė ketvirtą dalį tų dokumentų: juos dar ir teberenka.

JAV kongreso apklausinėjimai šia tema įvyks rugsėjo mėn. Kapitoliuje. Jie viešumon išskels sovietų pastangas apeiti tarptautinį pašto susitarimą ir Helsin-

gio susitarimus, sulaukiant siunčiamus laiškus ar siuntinius, ar dažnai grąžinant juos su mela-gybos komiteto narys, siekia įrodyti, kad sovietai sistemingai izoliuoja mažumų grupes, lauždami jų laisvę susirašinėti su užsieny gyvenančiais. Jis pranešė Lietuvių Informacijos Centrai, kad jau turi apie 400 dokumentų, liudijančių sovietų pašto kliudymus.

Kongresmanui rūpi kelti aiškint daromus pašto susisiekimo trukdymus. Pvz., Frankfurte veikianti vokiečių Žmogaus teisių organizacija (Gesellschaft fuer Menschenrechte) sužinojo iš siuntinių agentūros, kad visai eilei Sovietų Sąjungos gyventojų yra uždrausta gauti siuntinių iš užsienio. Daugiausia jų — kalinių šeimos. Jų tarpe dvi lietuvis — Irena Gajauskienė Kaune ir Irena Skudienė Vilniuje.

Norintieji, kad jų pavyzdžiai būtų įtraukiami į liudijamosios medžiagos sąrašą, yra raginami kuo greičiau persiųsti tuo reikalu turimą dokumentaciją. Dokumentus, ieškinius bei kitus faktus, liečiančius pašto susisiekimo laisvės kliudymą, siųsti Lietuvių Informacijos Centrai ar tiesiog kongresmano Gilmano atstovui šiuo adresu: David Eno, 2160 Rayburn Building, Washington, DC 20515.

A. Vanagaitis, Petrovą — J. Laučius.

-o-

Dramą skaityti yra sunkiau už prozos veikalą. Tegū mūsų skaitytojai nepavargsta, tegū atsi-gauna šia „Aušros sūnų“ dvasia ir patys tampa naujųjų laikų „Aušros“ sūnumis!

LIC

1983 M.
KELIONĖS
Į LIETUVĄ

18 DIENŲ: SPECIALI KELIONĖ, skirta studentam ir jaunuoliam, norintiems susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artistinio palikimu—

Kelionė 816: rugpjūčio 16 — rugsėjo 2 \$1,899
Lankoma: 11 dienų Lietuvoj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj, 1 Helsinky

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569
Kelionė 104: spalio 4-15 \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilniuj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono
Daromi giminių iškviatimo dokumentai
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

LIETUVĖS KATALIKŲ MOTERŲ SUVAŽIAVIME

Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unija (WUCWO) savo tikslams ir uždaviniams įgyvendinti bei gyvenamojo meto problemoms išstudijuoti organizuoja tarptautinius kongresus, suvažiavimus ir studijų sesijas įvairiose pasaulio kontinentuose.

Šiomet pasaulinis katalikų moterų organizacijų atstovų suvažiavimas įvyko Kanadoje — Antigonish (Nova Scotia), birželio 14-24. Pagrindinė tema "Moteris: jos identitetas, religinis ugdymas ir naujoji bendruomenė".

Suvažiavime dalyvavo 62 kraštų katalikų moterų organizacijų atstovės iš visų kontinentų. Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga (PLKOS) atstovavo dr. Aldona Janačienė — PLKOS valdybos pirmininkė, dr. Ona Gustainienė — Kanados Lietuvių Katalikų Moterų D-jo centro valdybos pirmininkė ir Birutė Venskuvienė — PLKOS įgaliotinė tarptautiniam ryšiam.

Suvažiavimo eiga
WUCWO pasaulinis delegacijų suvažiavimas pradėtas iškilmingomis koncelebracinėmis mišiomis, kurias aukojo arkivysk. J.M. Hayes, vysk. W.E. Power, vysk. J. MacDonald, vysk. Sitas Niriju ir kiti.

Po pamaldų įvyko bendras St. Francis Xavier universiteto, Coady Tarptautinio Instituto (kuris pasižymi Trečiojo Pasaulio lyderių paruošimu) ir Antigonish burmistro suruoštas priėmimas suvažiavimo dalyvėms.

Suvažiavimo atidarymo sesijoje kalbėjo Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos (WUCWO) pirmininkė E. Lovatt-Dolan (Airija), išskeldama moters identiteto, religinio ugdymo ir naujosios bendruomenės ypatybes bei katalikų atsakomybę šių dienų pasaulyje.

Katalikų moterų organizacijų atstovės išsamiai nagrinėjo suvažiavimo temos klausimus, plačiai aptarė jos konkrečius pritaikymus veiklai savo gyvenamam krašte ir bendrai pasaulyje.

Modernioje St. Francis Xavier universiteto salėse vyko paskaitos, pranešimai, posėdžiai, susibūrimai ir darbo sesijos.

Iš svarbesnių suvažiavimo paskaitų pažymėtinos: "Naujas

identitetas" — sesuo Margaret Brennan (St. Regis kolegija, Kanada), "Darbo realybė ir dvasinumas naujoje bendruomenėje" — dr. Peggy Butts (CCODP Švietimo departamentas, Kanada).

Atstovės taip pat svarstė specifines Europos, Afrikos, Azijos, Šiaurės ir Pietų Amerikos problemas.

Priimta Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos veiklos programa ateinančioms ketveriems metams.

Kiekviena suvažiavimo diena prasidėdavo paskirų tautų paruoštomis maldomis ir užbaigėdavo įvairių tautybių pamaldomis.

Pavergtos Lietuvos klausimai

Pirmą suvažiavimo dieną vienoje iš darbo sesijų Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijos Sąjungos valdybos pirmininkė dr. Aldona Janačienė kalbėjo tema: "Katalikų moterų kova už tikėjimą pavergtoje Lietuvoje". Pranešimas susilaukė dalyvių tarpe didelio susidomėjimo ir labai jautraus atgarsio. Auditorija spontaniškai šiuo klausimu įnešė rezoliuciją, kuri vėliau išsiai buvo įtraukta į bendrą Žmogaus Teisių rezoliuciją.

Lietuvės delegatės labai veikliai dalyvavo visuose suvažiavimo darbuose. Jos sovietų okupuotos Lietuvos klausimus kėlė įvairiuose posėdžiuose: dr. Aldona Janačienė ir dr. Ona Gustainienė mūsų pavergto krašto problemomis kalbėjo Žmogaus Teisių ir Seimos klausimų, Birutė Venskuvienė — Moteris ir Bažnyčia darbo sesijose.

Suvažiavimo metu posėdžiavo įvairios WUCWO komisijos, kurių tarpe Žmogaus Teisių komisija. Šių posėdžių metu B. Venskuvienė informavo apie sovietų valdžios kun. A. Svarinsko nužeisimą ir per šią komisiją jos pastangomis pradėta akcija už jo išlaisvinimą.

Šio tarptautinio suvažiavimo metu PLKOS delegacijų pastangomis buvo suruošta informacinės literatūros ir dokumentacijos apie padėtį okupuotoje Lietuvoje parodėlė, kuri susilaukė daug dėmesio. Tai buvo gera

proga ją plačiai paskleisti 62 pasaulio kraštų atstovų tarpe. PLKOS delegacijų nusivežtoji į pasaulinį katalikų suvažiavimą dokumentacija anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis buvo parūpinta Vliko ir Lietuvių Religinės Šalpos. Minima parodėlė buvo taip pat dekoruota lietuvių liaudies meno dirbiniais ir mūsų trispalve.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos (PLKOS) vėliava viso šio tarptautinio suvažiavimo metu iškilmingai figūravo šalia kitų į WUCWO įeinančių katalikų moterų organizacijų vėliavų ir bylojo apie mūsų veiklos tęstinumą iš Lietuvos nepriklausomybės laikų.

Dr. A. Janačienė turėjo eilę pasikalbėjimų Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos veiklos ir okupuotos Lietuvos klausimais su užsienio ir vietos radijo ir spaudos korespondentais.

Iškilmingais suvažiavimo momentais lietuvių delegatės buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais ir buvo atidžiai fotografuojamos kitų tautų atstovų.

Lietuvės atnaujino senas pažintis su įvairių kontinentų katalikų moterų organizacijų vadovėmis ir sudarė naujus ryšius su daugelio tautų atstovėmis.

Kanadiečių globoje

Suvažiavimo metu atstovės buvo rūpestingai ir vaišingai globojamos Kanados Katalikų Moterų Lygos narių.

Gausiai suvažiavusių delegacijų pagerbimui buvo suruošti keli etniniai vakarai su įdomia programa ir įvairūs priėmimai.

Šis svarbus tarptautinis suvažiavimas užbaigtas iškilmingu banketu, kurį suruošė Nova Scotia provincija, dalyvaujant Kanados senatoriam, aukštiesiems pareigūnams ir dvasiškėjai.

PLKOS Inf.

Dainų šventės repeticijų metu jaunių choro altai. Vidury maža grupė Maironio mokyklos dalyvių. Nuotr. Nijolės Ulėnienės

KATALIKŲ MOTERŲ SEIMAS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjungos 40-tasis seimas įvyks rugpjūčio 17-20 Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyne, Putnam, Conn. Seimo vakarinės programos vyks rugpjūčio 18-19.

Rugpjūčio 18, ketvirtadienį, 7 val. vak. kalbės Moterų Sąjungos 5-tos kuopos iš Worcester, Mass., veikli narė B. Meiluvienė. Bus aplankyti seneliai Matulaičio namuose, Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas (ALKA), Marianapolis. Pabaigoje rožių sodely linksmas pabendravimas.

Rugpjūčio 19, penktadienį, 7 val. vak. seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras kalbės apie šv. Kazimierą. Bus rodomos skaidrės apie arkivysk. Jurgį Matulaitį. Po to procesija su žvakėmis vyks prie Marijos statulos.

J.M.

NAUJA SESELIŲ KAZIMIERIEČIŲ VADOVYBĖ

Kardinolas Joseph L. Bernardin, Chicagos arkivyskupas, liepos 2 aukojo mišias ir pristatė naują šv. Kazimiero seserų vienuolijos generalinę viršininkę.

Rinkimai buvo pradėti kardinolo aukojamomis mišiomis. Antram penkerių metų terminui sesele generale perrinkta sesuo M. Joanella Fayert.

Pirmąją patarėja ir seselės generalės pagalbininke perrinkta sesuo Marilyn Kuzmickas. Kaip patarėja perrinkta sesuo M. Salesia Martinkus. Naujai išrinktos patarėjos: sesuo Margaret Petcavage ir sesuo M. Cecilia Papis. Generaline išdininke išrinkta sesuo M. Immaculata Wendt.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu toms 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

P. Razmino redaguota, Kražiai. Monografija. 12 dol.

A. Gailiūso, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūno, Dalia. Romanas. 7 dol.

B. Ramanausko, Aš savo dalį atlikau. Religiniai skaitiniai. 12 dol.

S. Yloš, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

A.P. Bagdono, Žodžiai į tolį. Poezija. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei muzikos plokštelės gausina Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

turintieji gimininių už vadinamos geležinės sienos. Tačiau, jei advokatas amerikietis yra geros valios žmogus, tie pavyzdiniai testamentai galėtų jam padėti surašyti atitinkamą testamentą.

"LIETUVIŲ DIENŲ" GEGUŽĖS NUMERIS

Birželio mėnesio gale skaitytojams buvo išsiuntinėtas "Lietuvių dienų" gegužės mėnesio numeris. Atostogos ir vasaros karščiai sutrukdė šio numerio paminėjimą.

Numeryje pirmiausia pagerbiami ir aprašomi mirę: kun. Stasys Yla, Juozas Keliuotis, A. Kniukšta. Toliau P. Jurkus rašo apie dail. Česlovą Janušą jo 75 metų ir kūrybinio darbo 50 metų sukakties proga. Straipsnis pavadintas — Kai saulė leidžiasi viršum vandens. Spausdinamos Prano Visvydo eilės — Po nektarinų auskarais. Toliau — Vaižganto — Pavasaris atgal vilioja, Aš mylėjau Lietuvą, Z. Juras — Lietuvos klausimas Europos parlamente. Naujos knygos — Alė Rūta rašo apie "Beragio ožio metus" (K. Barėno knyga), Clevelando lietuvių iliustracijos.

Anglų kalbos skyriuje rašoma apie dail. C. Janušą, apie "I Lituani" operos pastatymą, apie dainų šventę, apie dail. Pr. Domšaitį, jaunuolių dailininkus, kun. A. Svarinską, Lietuvos miestų herbus ir kt.

Numeris gausiai iliustruotas. Žurnalą leidžia Antanas Skirius. Jo adresas: Lietuvių Dienos, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029. Prenumerata metams — 20 dol.

— Helmutas Bakaitis, Melbourne St. Martins dramos teatro režisiorius, yra susilaukęs plataus pripažinimo teatrinėje Australijos veikloje. Teatro repertuarą jis neseniai papildė vokiečių F. Wedekindo (1864 - 1918) veikalu "Pavasariui sugrįžus", nagrinėjančiu XIX š. pabaigos jaunimo problemas.

— Jonas Girdauskas, Tasmanijos lietuviškos gegužės mėnesį Hobartui buvo išvėntintas kunigu. Kunigystės šventimus jam suteikė vietos arkivyskupas Guilford iškilmingose pamaldose, kuriose dalyvavo daugiau negu septyni šimtai tikinčiųjų. Naujasis kunigas Jonas Girdauskas yra Juozo Girdausko sūnus. Jo motina yra olandė. Kun. J. Girdauskas yra gavęs paskyrimą dirbti australų parapijoje Queenslande.

— LB X-osios tarybos antroji sesija įvyks spalio 22-23 Clevelande. Sesiją globos Ohio apygardos valdyba.

— Prof. Martynas Brakas, 35 metus sėkmingai vadovavęs Mažosios Lietuvos Rezistencijai sąjūdžiui, pasitraukė iš pareigų. Įvertinant jo ilgą darbą, jis MLF sąjūdžio suvažiavime Chicagoy liepos 5 buvo išrinktas to sąjūdžio garbės pirmininku.

— JAV LB pirmininko dr. Antano Butkaus iniciatyva liepos 19 Vliko būstinėje Washingtone įvyko pasitarimas tikslu organizuoti apkaltintųjų išėvių bendrą gynybą. Pasitarime dalyvavo lietuvių, latvių ir estų organizacijų atstovai.

— Vasario 16-tos gimnazijos vadovybė — direktorius Andrius Šmitas, kuratorijos pirm. tėvas Alfonsas Bernatonis ir ižd. Jonas Valiūnas, lankantis Chicagoye Lietuvių Dienų proga, susitiko su Balfo pirm. Maria Rudiene ir bendrame posėdyje su Balfo centro valdyba pasitarė gimnazijos išlaikymo svarbesniais reikalais.

— Violeta Kelertienė, literatūros kritikė ir daktarantė Wisconsin universitete, sutiko dėstyti meninio vertimo mokslo ir praktikos kursą dešimtajame lituanistikos seminare. Dvylikos paskaitų apimtyje bus apžvelgtos literatūrinio vertimo rūšys, atliekami pratybiniai vertimai, sudaromos sąlygos versti iš lietuvių į anglų kalbą, iš anglų į kitų kalbų į lietuvių kalbą. PLJS Ryšių centro ruošiamas seminaras vyks rugpjūčio 7-21 Ohio valstijoje.

— Kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas ilgus metus buvo kalėdimo kapelionas Kanados sostinėje Ottawoje. Nuo pereinamųjų gruodžio mėn. jis pasitraukė į pensiją, bet, neradus jo įpėdinio, dirba ir toliau. Kun. Skilandžiūno darbas aprašo laikraštis "Correctional Update". Kun. Skilandžiūnas yra labai populiarus tarp kalėjimo tarnautojų ir kalinių.

— "Šventadienio balsas", Adelaidės šv. Kazimiero parapijos biuletenis, birželio 26 minėjo savo veiklos 30 metų sukaktį.

— Aleksandra Vilija Eivaitė, kuri su savo kūrybos darbais per Pasaulio Lietuvių Dienas dalyvavo pasaulio lietuvių dailininkų Čiurlionio galerijoje ir jaunųjų dailininkų Illinois universitete parodose, šiuo metu vėl turi išstačiusi savo didelės apimties aliejinės tapybos darbus Boulevard Towers North, 225 N. Michigan Ave., Chicagoje. Paroda atidaryta liepos 9 ir tęsis iki rugsėjo 2. Lankymas kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

— Kan. Juozo Tumo-Vaižganto minėjimą jo mirties 50 metų sukakties proga suruošė Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba Lietuvių namuose, Melbourne. Pagrindinę kalbą apie rašytoją pasakė kun. Pr. Vaseris. Paskaitą ištraukė ir išrašytojo kūrybos.

— Patikslinimas. Pereitame Darbininko numery buvo parašyta, kad pabaltiečių jaunimo kongreso dalyviai, užsiregistruoja iš anksto, moka 45 dol. Turėjo būti 65 dol.

— Nauji Darbininko skaitytiniai: A. Gečys, St. Petersburg, Fla., P. Pranis, Vista, Calif., kun. dr. A. Olšauskas, Los Angeles, Calif., F. Zelenis, Bellerose, N.Y. Sveikinam naujus skaitytinius ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytinam Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metams.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šlame laikraštįje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

Ar sovietai kabinsis prie testamento?

KLAUSIMAS

Esu našlė. Gyvenu Floridoj. Vaikų neturėjom. Turiu giminųjų Amerikoje: dvi pusseseres ir jų vaikus. Lietuvoj turiu brolių ir mirusios sesers vaikų. Prieš keletą metų buvau nuėjusi pas advokatą (tai buvo Clevelande), ir jis man sudarė testamentą. Pagal šį testamentą palikau giminėm Amerikoje po keletą tūkstančių, o likusį turą — giminėm Lietuvoj. Floridoj turiu namus ir santaupų banke. Testamento tvarkytoja paskyriau savo labai gerą draugę, kuri gyvena Chicagoy. Ji apsiėmė tai padaryti. Ji yra už mane gerokai jaunesnė. Tokiu būdu jau maniau, kad visi mano reikalai gerai sutvarkyti ir kad man nebereikia jais rūpintis.

Paskutiniu metu vis girdžiu iš kitų, kad po mirties rusai kabinsis prie testamento; kad sovietai arba Amerikos valdžia pasiims daugumą pinigų, ir panašiai. Susirūpinau ir nuėjau čia pas vieną lietuvių kilms advokatą. Pasakiau jam, ką padariau, parodžiau savo testamentą. Jis man pasakė, kad testamentas gerai surašytas, kad Amerikos valdžia prie jo nesikabins. O dėl sovietų, — čia jau nieko nepadarysi. Jie savo dalį pasiims, o likusią atiduos giminėm. Jis mane užtikrino, jog esą negalima surašyti tokio testamento, kad rusams nieko netektų. Ar taip yra?

Floridos skaitytoja

ATSAKYMAS

Tamstos ilgoką laišką turėjau sutrumpinti ir suglausti. Atsakysiu jį papunkčiui.

1. Dėl testamento vykdytojos
Floridos įstatymai draudžia kitų valstijų gyventojams vykdyti Floridos testamentą. Išimtis — jei vykdytojas yra Floridos tėsatoriaus kraujo giminė. Taigi Tamstos Chicagoy gyvenanti draugė negalės Tamstos testamento vykdyti.

2. Dėl Amerikos valdžios "kibsimosi" ir testamento reikalus

Tamsta čia turbūt turi galvoj palikimo mokesčių reikalą. Amerikoje yra dviejų rūšių palikimo mokesčiai: federaliniai ir valstijiniai. Federaliniai palikimo mokesčių įstatymai (federal estate and gift tax) liečia tik stambokus palikimus. Jei Tamsta nenumatai, kad Tamstos palikimas viršys \$275,000 - 600,000, Tamstai nėra reikalo rūpintis federaliniais palikimo mokesčiais. Dėl valstijinių mokes-

1983 m. gegužės mėn.
Santrumpos: atm. in. — atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio — įamžintojas, jm. — įmokėjo, atst. — atstovaujau, asm. — asmuo, įgal. — įgaliotinis, suma po pavardės — įnašų iš viso, kand. — kandidatas.

1 x \$10 — Janušauskienės Irenos atm. in. \$345.
1 x \$25 — Noreikienė Marija \$125.
2 x \$30 — Jurkūnas Stasys atm. in. \$30; Varnelis Edmundas ir Gražina \$130.
1 x \$35 — Kliorė Bronius (miręs) ir Antonija, jm. Beverly Montessori mok. \$25 ir 1 kt. \$1,025.
1 x \$37.50 — Mačiulienės Vandos atm. in.: Helene Curtis Industries, \$137.50.
7 x \$100 — Griauzdė Gerimantas \$100; JAV LB Phoenix apylinkė, Vincas Ruseckas pirm. \$1,309; Kiršteinaitė Rūta M. jm. tėvas Raimundas Kiršteinaitis liuanist. mok. baigimo proga \$100; Kiznis Jonas \$100; Krištolaitis Algis \$100; Petrauskas Juozas ir Salomėja \$600; Venclova Tomas \$110.
1 x \$120 — Burneikis Jonas \$120.
1 x \$122.27 — Holenderis Emilijus \$122.27.

3 x \$200 — Kudirkos Antano atm. in.: M. Kudirka, \$500; Prekeris Felicijus ir Stasė \$200; Skrupskelienė Alina \$200.
1 x \$201 — Šimukonio Broniaus atm. in.: laidotuvių dalyv. per Venezuelos Liet. Kultūros Fondą, J. Menkeliūnas pirm. \$201.
1 x \$205 — Starevičiaus Petro mjr. savanor. kur. Vyties kryž. kav. atm. in.: Pakalniškiai Salomėja ir Pranas \$25 ir 12 kitų, \$315.
1 x \$235 — Kamantauskienės Irenos atm. in.: Kačinskai Elena ir Leonas \$235.
1 x \$800 — Armalis Adolfas ir Genė \$1,000.
1 x \$1,000 — Urbšaitis Klempasas.
1 x \$2,252.88 — Norgėla Antanas testamentinis palikimas \$17,172.68.
1 x \$3,722.75 — X
Iš viso — \$10,126.40.

1983 m. birželio mėn.
2 x \$20 — Rudaitis Taiyda kand. jm. močiutė Marta Babickienė \$20; Matulevičiaus Juozas atm. in.: 2 asm., \$120;
5 x \$25 — Baranauskienės Leonoros atm. in.: Baranauskas Anna \$200; Bogdanovičiaus Stefan atm. in.: Bogdanovičienė-Jonkienė Vladislava, \$375; Jonkauskas Petro atm. in.: Jonkienė Vladislava \$425; Krasausko Egidijaus atm. in.: Lietuvių Namų administracija, Balys Brasauskas pirm. \$25; Šimanavičiaus J.R. atm. in.: Karmius Albinas ir Angelė \$25.
1 x \$40 — Navickienės Adelės atm. in.: 4 asm., \$40.
1 x \$75 — Palo-Palčiausko atm. in.: Karmius Albinas ir Angelė, \$25, Kačinskai Leonas ir Elena \$25, Purtilis Jonas ir Elena \$25, \$75.
6 x \$100 — Ilginytė Danguolė, \$100; Jančiauskas Vladas ir Genovaitė, \$125; Kezėnė Eugenija \$500; Petrauskas Juozas ir Salomėja \$700; Šeškienė Juzefos atm. in.: Tamošaičiai Irena ir Vytautas \$25 ir 7 kiti, \$100; Stelmokas Povilas ir Nijolė, \$100.
2 x \$200 — Grižė-Jurgelėvičiūtė Stasys ir Barbora (mirusi), \$1,200; Kliorė Bronius (miręs) ir Antonija; Avižieniai dr. Algirdas ir dr. Jūratė \$100, Ulėnai Nijolė ir Jonas \$75, Jerašiūnai dr. E. ir ponia \$25, \$1,225.
1 x \$395 — Prekeris Felicijus atm. in. ir Stasė Prekerienė; Prekerienė Elena \$50, Prekerių šeima \$100 ir 17 kitų, \$595.

SUVENYRAI

Automobiliams lipinukai (decal), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėje. Kaina po 1 dol.
Lipinukai išorėje LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol.
Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol.
Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.
Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.
Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.
Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.
Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.
Lietuvių kalbos žodynas vaikams. Paveiksluotas — 6 dol.
Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.
Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikas (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

VASAROS PASISKAITYMAI

A. Kairys, Kelionė į Vilnių. Premijuotas romanas. 10.00 dol.
J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.
B. Raila, Raibos agavos. Prisiminimai. Kietais viršeliais. 12.00 dol.
G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografijs. Kietais viršeliais. 18.00 dol.
G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinii straipsnių rinkinys. 12 dol.
A. Gailiūsis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.
V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.
Pr. Razminas, Kražiai. Didelio formato, įrišta. 12 dol.
A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.
A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.
M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Įrišta. 12 dol.
E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.
Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.
Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.
J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomiai. Įrišta. Po 15 dol.
L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.
J. Prunskis, Lietuviai Sibire. Didelio formato albumas. 23 dol.

A. Kezys, Chicago. Fotografijų albumas. 20 dol.
Palikė tėviškės namus. Kapinių paminklai. 20 dol.
Persiuntimui pridedamas 1 dol.
Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdėliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keliantojų dėmesiai

Juozas Kaributas yra parąšęs įdomią knygą "Kelionė aplink pasaulį". 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių išpūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankytų vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

daugiau kaip 50 metų Globe Parcel Service, Inc. tarnauja visuomenei siunčiant

MUITU APMOKĖTUS SIUNTINIUS

Į Lietuvą ir SSSR. Šia proga dėkojame mūsų ištikimieji klientai ir linkime laimingų atostogų. Visiem užtikriname puikų patarnavimą.
Primename mūsų klientams, kad visi siuntiniai, siunčiami per GLOBE PARCEL SERVICE, INC., yra V/O Vneshtorg įstaitos autorizuoti ir apdrausti.
Mes turime dešimtis tūkstančių patenkintų klientų ir kviečiame visus pasinaudoti mūsų patarnavimais arba per pagrindinę įstaigą, arba per kurį nors žemiau nurodytą skyrių:

CENTRINĖ ĮSTAIGA: GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Telefonas: (215) 925-3455

BALTIMORE, MD. 21224, 3206 Eastern Ave.	(301) 342-2374
CHICAGO, ILL. 60618, 2877 N. Milwaukee	(312) 235-0040
CLEVELAND, OHIO 44109, 3491 West 25th Street	(216) 741-8082
DETROIT, MICH. 48310, 6720 Michigan Ave.	(313) 894-5350
HAMTRAMCK, MICH. 48212, 11415 Jos Campau	(313) 365-6350
LOS ANGELES, CA. 90026, 2841 Sunset Blvd.	(213) 413-0177
MINNEAPOLIS, MINN. 55418, 2422 Central Ave. N.E.	(612) 788-2545
NEW BRITAIN, CONN. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave.	(203) 224-0829
NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Avenue	(212) 982-7864
NEW YORK, N.Y. 10003, 75 East 7th Street	(212) 674-3930
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road	(216) 749-3033
PHILADELPHIA, PA. 19116, 10182 Bustleton Ave.	(215) 969-1150
PHILADELPHIA, PA. 19123, 1013 N. Marshall St.	(215) 925-8878
ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave.	(716) 544-2151
SAN FRANCISCO, CA. 94122, 1234 Ninth Avenue	(415) 564-7981
SEATTLE, WASH. 98125, 11551 6th Place N.E.	(206) 363-5556
SOUTH RIVER, N.J. 08882, 168 Whitehead Ave.	(201) 257-2113
SYRACUSE, N.Y. 13204, 212 S. Wilbur Ave.	(315) 476-6958
TRENTON, N.J. 08611, 703 S. Broad Street	(609) 393-9455
WHEATRIDGE, CO. 80033, 4330 Quay Street	(303) 422-4330
WORCHESTER, MASS. 01601, 82 Harrison Ave.	(617) 798-3347

NAUJA KNYGA

Antano Gailiūšo — VISAIP ATSITINKA, novelės, išspausdintos pranciškonų spaustuvejė Brooklynje. Knyga turi 272 puslapius, joje įdėta 9 novelės. Viršelį piešė dail. Romas Viešulas. Kaina 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Stebuklingi vaistai
Daktaras pasakoja:
— Štai, jeigu įmesti kirminų į vandens stiklinę, tai jis plauks aplink, o jei įmesti į degtinės stiklinę, jis tuoj nugaiš. Ką tai reiškia?
— O, tai reiškia, kad, kas geria degtinę, neturės skrandy kirminių, — paaiškino pi.lietis.

AMBER HARVEST
Fresh fruits and vegetables
PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj.
Užsakomi vaisių krepšiai visom progom.
Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave. Atidara nuo 8 iki 7 val.
(kampus 111 St.)
847-9225 nu pirmadienio
iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our layaway plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgijū.

Norj įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarele patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **10%**
Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.
"KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanų".
— KIEKVIENO ASMENS INDĒLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —
KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.
KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

Pranešama giminėms ir bičiuliams, kad š.m. liepos 28
Sydneyje, Australijoje, mirė mūsų mylimas brolis

PAULIUS RŪTENIS.

Nuliūdę: sesuo Ona Osmolskienė su šeima,
brolis Jonas su šeima

A.A. PAULIUI RŪTENIUI

Australijoje mirus, giliame liūdesyje likusius brolį Joną
su žmona, seserį Onutę Osmolskienę ir jų šeimą nuo-
širdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aga ir Viktoras Kubiliai

A.A. PAULIUI RŪTENIUI

Australijoje mirus, jo broliui, LB Bostono apygardos pirmi-
ninkui, Jonui Rūteniui ir šeimai reiškiam gilią užuojautą.

LB Cape Cod apylinkės valdyba

A.A. Dr. JUOZUI VIDUI

mirus, jo žmonai dr. Emilijai, sūnams su šeima gilią
užuojautą reiškia

Marija ir Antanas Janikai
Cražina ir Mykolas Molynai

A.A. ANTANUI IVAŠKAI

netikėtai iškeliavus į amžinybę, jo žmoną Gintarę, vai-
kučius ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiū jų skausme.

Marija Šaulienė,
Seminole, Fla.

A.A. Inž. ANTANUI IVAŠKAI

mirus, jo žmonai Gintrai, lituanistinės mokyklos mokytojai,
dukrom Ritonei ir Gallei, sūnams Tomui ir Pauliui, tėveliui
Povilui ir seseriai Teresei Landsbergienei su šeima
reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Maironio mokyklos mokytojai,
tėvų komitetas, tėveliai ir mokiniai

PADĖKA

Š. m. birželio mėn. 23 d. po ilgos ir sunkios ligos St.
Petersburge, Fla., ligoninėje mirė mylimas tėvas bei
senelis

JURGIS LIOGYS.

Buvo palaidotas birželio 27 New Yorke Cypress
Hills kapinėse šalia savo žmonos Agotos, kuri mirė
prieš trejus metus.

Dėkojame visiem giminėms, draugams bei pažista-
miems, lankiusiems velionio palaikus šermentinėje, Dė-
kojame už užprašytas šv. Mišių aukas ir aukojusiems
velionio atminimui Kultūros Židiniui bei pareikštas užuo-
jautas.

Dėkojame kun. kleb. J. Pakalniškiui ir kun. V. Pikturnai
atkalbėjusiems rožančių šermentinėje. Taip pat kun. A.
Račkauskui, kun. S. Railai ir Tėv. A. Prakapui, OFM,
kurie atlaikė iškilmingas gedulingas mišias, kun. A. Rač-
kauskui, palydėjusiam velionio palaikus į kapines.

Taip pat nuoširdus dėkui M. Shalins už laidotuvių
sutvarkymą. J. Beleckui už paruoštus polaidotuvinius
pietus.

Ypatingai dėkojame svainiui Viktorui Drešeriui už
velionio priglaudimą ir rūpinimąsi jo ligos metu, jam
esant Floridoje.

Dar kartą visiems iš visos širdies dėkojame.

Sėnūs: Stasys Edvardas ir Bronius
Dukterys: Joana ir Rovena ir visi anūikai
bei proanūikai.

“Soor-Nupoor” Indijos šokėjai, vad. Smita Patel, dalyvaus Minkų radijo 49 metų su-
kaktuviniame piknike rugpjūčio 14 Romuvos Parke, Brocktone.

BOSTONO ŽINIOS

Minkų radijo gegužinė
Seniausios lietuviškos radijo
programos Naujojo Anglijos,
kuriai vadovauja Steponas ir
Valentina Minkai, gegužinė —
piknikas įvyks rugpjūčio 14,
sekmadienį, gražiame, lietuviš-
kame Romuvos Parke, Brockto-
ne.

Įvairi programa prasidės 4
val. popiet. Pasirodys svečiai,
Indijos šokėjai “Soor-Nupoor”,
vadovaujant Smitai Patel. Bus
renkama iškiliausia Naujosios
Anglijos lietuvių. Vyks šokių
varžybos, kurių laimėtojam
dovanas skiria Jim Kelly, kandi-
datas į Boston City Council.
Gros Chet Lawson ir jo polkų
orkestras.

Už gražiausius rankdarbius
bus skiriamos trys pinigines
dovanos: 50 dol., 25 dol. ir 10
dol. Rankdarbiai gali būti mez-
giniai, medžio drožiniai, kera-

mika ar tapyba. Premijas dova-
noja Juozas Kairis, Fitzmaurice
Motor Sales ir Service iš Brock-
tono savininkas. Bus naudingų
laimėjimo ir įžangos dovanų
traukimas.

Iškiliausiai Naujosios Angli-
jos lietuvių rinkti, gražiausie-
siem rankdarbiams ir geriausiems
šokėjams atrinkti komisiją sudaro:
Ona Ivaškienė, Elena Valiuko-
nienė, Henrikas Čepas, Juozas
Kasperas, kandidatuoja į Boston
School Committee, inž. Klau-
dius Šakenis.

Populiari šeiminingė Monika
Plevokienė su talkininkėm gami-
nins skanūs lietuviškus val-
gius, kuriuos bus galima gauti
nuo 1 val. Bus ir gaivinančių
gėrimų.

Valandėlės vedėjai Steponas
ir Valentina Minkai kviečia
visus linksmi šioje gegužinėje
praleisti dieną ir paremti radijo
programą, kad ji galėtų sulaukti
ir 50 metų sukaktuvių.

Seniau buvo kitaip
Birželio išvežimų minėjime,
pradėdamas minėjimo programą,
Lietuvių Bendruomenės Bosto-

Diplomuotam Miškininkui, buvusiam klasės draugui

A.A.

JONUI BRAZAUSKUI

mirus, skausme likusiems žmonai Albinai, dukrai Jonei
su vyru Hans, anūkei Aleksandrai, broliams Zigmui ir
kun. Pijui, seseriai Albinai ir seserims Lietuvoje nuo-
širdžiai užuojautą reiškia

Vincas ir Rozalija Ambraziejai

A.A.

Inž. ANTANUI IVAŠKAI

staigiai ir netikėtai mirus, reiškiam gilią užuojautą jo
žmonai Gintrai, vaikams, seseriai Teresei Landsbergienei
bei visiems artimiesiems ir kartu liūdime.

Dana ir Jonas Bilėnai

Ilgametis Lietuvių Bendruomenės Bridgeport, Conn.,
apylinkės pirmininkas

A.A.

Inž. ANTANAS IVAŠKA

netikėtai iškeliavo amžinybėn. Mielą mūsų kaimynę,
pasišventusią lietuviukų mokytoją tremtyje Gintarę Ivaš-
kienę, likusią be vyro su keturiais juodviejų vaikais
— Tomu, Ritone, Pauliuku, Gailute — nuoširdžiai už-
jaučiame ir kartu su visa šio didžio skausmo prislėgta
šeima bei artimaisiais giliai liūdime.

Lietuvių Bendruomenės Bridgeport, Conn.,
apylinkės lietuviai

Jau 30 metų kaip negailestinga mirtis atskyrė iš
mūsų šeimos žmoną, motiną

A.A.

ADELĘ MATUSEVIČIŪTĘ SENKUVIENĘ.

Liūdnam prisiminimui už jos sielą mišios bus aukoja-
mos rugpjūčio 21, sekmadienį, 11 val. ryto Apreiškimo
bažnyčioje, Brooklyne, N.Y. Maloniai kviečiame gimines,
draugus ir pažįstamus pasimelsti už jos sielą.

Nuliūdę vyras Matas, duktė Ramutė
ir sūnus Vytautas

liūdina matant kas vyksta dabar.

Teisinga Danieliaus Averkos
kalba. Vėlesnieji ateiviai, atvykę
į šį kraštą, pradžioje padėdavom
užpildyti bažnyčias, o per dides-
nes šventes pavėlavę turėdavom
stovėti ant laiptų. Vasario 16-
osios minėjimas vykdavo So.
Bostono aukštesniosios mokyk-
los didžiojo salė ir ji būdavo
pilna. Bet tas buvo ne taip jau
ilgai. Metam bėgant, dalyvių
skaičius visur pradėjo mažėti.
Praėjus maždaug 30-čiai metų,
mūsų Šv. Petro lietuvių parapi-
jos bažnyčia per sumą yra apy-
tuštė, o ir per didžiąsias šven-
tes nebeprisipildom jos. Lietu-
vos nepriklausomybės ar pana-
šios šventės jau rengiamos So.
Bostono Lietuvių Piliečių D-jos
salėje, bet ir jos jau neužpildom.

Tad, žiūrint į Amerikos pa-
skelbtus statistikos davinius ir
matant mūsų veiklą ir tuštėjan-
čias bažnyčias bei sales, kartu
su Danielium Averka tariame, kad
seniau buvo kitaip. O kad būtų
ir dabar kaip seniau, tas viskas
priklauso tik nuo mūsų pačių.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugpjūčio 14 Minkų radijo
valandėlės 49 metų sukaktuvi-
nis piknikas — gegužinė Romu-
vos Parke, Brocktone.

Rugpjūčio 14 — LB Bostono
apygardos diena Maironio
parke Worcesterystery.

Šaulių rinktinės suvažiavimas
ir Martyno Jankaus šaulių kuopos
25 metų sukakties minėjimas
Brocktone rugsėjo 18.

Kultūrinis Subatvakaris Tau-
tinės S-gos namuose, So. Bosto-
ne, įvyks spalio 1.

Spalio 2 — Laisvės Varpo ru-
dens renginys So. Bostono Lie-
tuvių Piliečių D-jos salėje.

Brocktono Balso 72 skyrius
spalio 22, šeštadienį, 6:30 val.
vak. rengia rudens šalpos vā-
jaus pobūvį Sandaros salė, 30
Intervale St., Brocktone.

Lapkričio 13 — Šv. Petro pa-
rapijos kalėdinis bazaras.

Lapkričio 20 Lietuvos kariuo-
menės šventės minėjimas.

Jono Vanagaičio šaulių kuopos
25 metų sukakties minėjimas
įvyks lapkričio 27.

LAISVĖS VARPAS sekma-
dies 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-
FM banga 98.0. Vedėjas — Petras
Viščinis, 173 Arthur St., Brockton,
MA 02402. Telefonas (617) 586-
7209.

BOSTON MASS — WLYN 1360
bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto.
Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broad-
way, So. Boston, Mass. 02127.
Telef. 268-0489. Parduodamas Dar-
bininkas. Didelis lietuviškų knygų
pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ
— KEHOE, DOYLE, PLAYTER,
NOVICK & STRIMAITIS — Nine
Hamilton Place; Boston, MA. TEL.:
617-338-0070 Lynn, MA, TEL.: 617-
599-8188. Mūsų devynių advokatų
firma specializuojasi įvairiose
srityse.

“Amber Holidays”

1983 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Rugsėjo 7	— \$1338.00	Spalio 5	— \$1229.00
Rugsėjo 19	— \$1143.00	gruodžio 26	— \$1175.00
Rugsėjo 26	— \$1110.00		(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR
KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės
vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu SKAMBINKITE
1-800-722-1300 (TOLL FREE)
Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS.
Prices are based on double occupancy and are subject to change

Norintiem atskviesti gimines atostogom — sutvarkome
dokumentus.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Paulius Jurkus, Darbininko redaktorius, išvyko dviejų savaičių atostogų į Kennebunkportą, Maine. Į darbą grįžta rugpjūčio 15.

Darbininko atkarpoje pradeda spausdinti Sofijos Čiurlionienės-Kymantaitės dramą "Aušros sūnūs". Apie dramą reikšmę, kodėl ji perspausdinama, rašoma vedamajame. Prie atkarpos panaudotos knygos viršelio raidės. Viršelį piešė dail. Adomas Varnas. Knyga buvo išleista 1926 Kaune.

Dariaus ir Girėno 50 metų sukaktis nuo jų skridimo ir tragiško žuvimo bus iškilmingai paminėta rugsėjo 11. Minėjimą rengia New Yorko šaulių kuopa. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus pamaldos. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis, minėjimas 2 val. Kultūros židinyje. Kalbės Antanas Vaivada iš Washingtono, kuris aktyviai dalyvavo Dariaus Girėno skridimo parengime, davęs net Lituanikos krikštynų filmas. Bus ir meninė dalis.

Joana ir Antanas Pumpučiai vedybinės sukakties proga vietoje įprastinio pobūvio-baliaus aukojo 100 dol. Darbininkui. Per mišių auką V. J. Atsimainymo bažnyčioje, liepos 17, sekmadienį, 11 val. išreiškė didžią savo padėką Dievui už palaimą, sveikatą, kuri lydėjo iki šiol. Darbininko administracija sveikina sukaktuvinius ir dėkoja už auką.

Iš Maironio mokyklos dainų šventėje Chicagoje liepos 3 dalyvavo 47 mokiniai. Repeticijų metu mokiniai dėvėjo mėlynos spalvos marškinukus su užrašu "Maironio mokykla — New York".

Kun. Petras Urbaitis, salezietis, viešėjęs New Yorke, yra išvykęs į 68-ąjį pasaulinį esperantininkų kongresą, kuris vyksta Budapeste, Vengrijoje, nuo liepos 30 iki rugpjūčio 6. Kaip esperantininkas, išvyko vien su brazilisku kelionių dokumentu, be jokio reguliaraus paso. "Aušros" šimtmečio minėjimą rengia specialus LB New Yorko apygardos valdybos sudarytas komitetas rugsėjo 18, sekmadienį, Kultūros židinyje. Paskaitų skaitys prof. dr. Antanas Klimas iš Rochesterio.

LMKF New Jersey klubas rengia gegužinę rugpjūčio 7, sekmadienį, 2 val. popiet narės Jonės Šernienės sodyboje: 273 Candlewick La., Bridgewater, N.J. 08807. Tel. 201 526-9396. Gegužinės metu dr. Valentinas Šernas papasakos apie savo kelionę Lietuvoje ir parodys skaidres. Valdyba kviečia nares su šeimomis ir svečiais į šią vasaros pramogą.

Aleksandras Vakselis, LB New Yorko apygardos valdybos pirmininkas, su žmona Irena liepos 30 išvyko dviejų savaičių atostogų į pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte, Maine.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos nr. 58 gautas Darbininko redakcijoje. Numeris išleistas Lietuvoje š.m. gegužės 22. Numeris paskirtas kun. Sigitui Tamkevičiui, Tikėjimo Teisėm Ginti Katalikų komiteto nariui, savo gyvenimu paliudijusiam gražiausią meilę Dievui ir Tėvynei. Numeryje rašoma: Kun. Alf. Svarinsko teismas, Parašus berenkaūt, Pasakoją kun. Alf. Svarinsko draugai, Ir vėl nauja auka, J. Bieliauskienė antrą kartą įšeina Gulago keliais, Kratos ir tarydymai, Velykinės pabiro, Žinios iš vyskupijų, Sovietinėje mokykloje, Bažnyčia sovietinėse respublikose.

Rūta Gerulaitytė, žinomo teniso žaidėjo Vyto Gerulaičio sesuo, liepos 9 iškėkėjo už John Martin, ABC televizijos stoties viceprezidento, kuriam pavesta rūpintis ateinančios Olimpiados perdavimu per televiziją.

Mečys Razgaitis liepos 24 prae Amerikos Laisvės statulos sugedėjo Amerikos himną. Ten buvo rengiamas Pavergtų Tautų savaitės užbaigimas. Dalyvavo įvairių tautų žmonės, buvo ir tautinių šokių programa.

Lietuvos vyčių 110 kuopos metinė vakarienė su šokiais įvyks rugsėjo 24.

MIRĖ ŠIMTAMETIS K. RAČKAUSKAS

Liepos 27 mirė Kazimieras Račkauskas, gyvenęs Richmond Hill, N.Y. Jis išgyveno 100 metų, 9 mėnesius ir dvi dienas. Buvo gimęs 1882 spalio 25 Kalvarijoje, prie Marijampolės. Liko jo dukra Albina Ralienė, kurios sūnus Viktoras Ralys yra muzikas ir Apreiškimo parapijos vargonininkas bei Perkūno choro dirigentas. Liko ir sūnus Vytautas, kuris su šeima gyvena Clevelande. Lietuvoje liko dar vienas sūnus ir dukra. Du sūnūs yra dingę karo metu. Čia dar liko sesuo Uršulė, sulaukusi jau 90 metų. Palaidotas liepos 30 Cypress Hills kapinėse. Praeitais metais spalio 24 šeima buvo surengusi sukaktuvinko pagerbimą. Tą dieną buvo pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir vaisės parapijos salėje.

Kazimieras Račkauskas

LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos vyčių Vid. Atlanto apskrities suvažiavimas vyko birželio 5 V. Atsimainymo lietuvių parapijoje, Maspeth, N.Y.

Suvažiavę vyčiai pagerbė V. Atsimainymo parapiją, kuri savo veiklos 75 metų sukaktį mini spalio 9. Lietuvos vyčiai rūpinasi lietuviškais parapijomis, jas remia.

Vyčių Vid. Atlanto apskrities dvasios vadovas prel. Pranas Bulovas aukojo mišias vyčių intencija. Jis savo žodyje sveikino suvažiavusius vyčius, priminė, kad V. Atsimainymo parapija vyčiam visada atvira. Pagirtini vyčiai ir už tai, kad glaudžiasi prie lietuviškų parapijų, ten rengdami savo suvažiavimus ir seimus.

Jautriai prisiminti išvežtieji, išstremtieji ir kaliniai. Už juos melstasi mišiose, prisiminta prie lietuviško kryžiaus malda, žodžiu, giesme ir ryžtu. Taikliu žodžiu vytis Petras Juškevičius pavaizdavo išvežamųjų ir persekiojamųjų skausmus ir išgyvenimus. Vytis Juozas Boley Bulevičius jų garbei padeklamavo "Paskutinė naktis".

Lietuvos vyčių centro pirmininkė Loreta Stukienė suvažiavusiem priminė dabartinius Lietuvos vyčių siekius ir darbus. Ji pabrėžė lietuvių kultūrinės, etninės, vytiškos veiklos prasmę. Svarbu įsisąmoninti, kad lietuviškumo puoselėjimas ir palaikymas yra garbės reikalas. Vyčiai yra vieni iš pirmųjų, kurie tai palaiko savo veikla. Jau išleistas jaunesniems vyčiam programinis

VYČIŲ EKSKURSIJA Į WASHINGTON, D.C.

Lietuvos vyčių 110 kuopa iš V. Atsimainymo parapijos, Maspeth, N. Y., organizuoja maldininkų kelionę į Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovę, Washington, D.C., rugsėjo 10-11.

Rugsėjo 10, šeštadienį, 7 val. ryto trys autobusai išvyks nuo V. Atsimainymo bažnyčios Maspeth ir vienas autobusas iš Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave. sankryžos.

Atvykus į Washingtoną, bus patiekti pietūs. Po pietų vykstama į didžiausią Amerikos katalikų šventovę. Su šventove supažindins oficialūs vadovai. Po to Šiluvos lietuvių koplyčioje bus aukojamos mišios.

Vakarienė ir nakvynė bus parūpinta viename iš garsiausių Washingtono motelių.

Rugsėjo 11, sekmadienį, po pusryčių bus srodomas Washingtono miestas. Apsilankymas Washingtono baigiamas vizitu Lietuvos atstovybėje. Pavalgius pietus, išvykstama į New Yorką. Sugrįžtama apie 8 val. vak.

Kelionės kaina, įskaitant transportaciją, nakvynę (miegant 2, 3 ar 4 asmenim kambaryje), — miesto apžiūrėjimą ir 4 valgius — tik 79 dol.

Dėl rezervacijų teirautis šiais telefonais: Elena Matulionytė 212 326-3398 arba Jonas Adomėnas 212 497-5212.

Į Pensilvanijos Lietuvių dieną Lietuvos vyčių 12 kuopa planuoja vykti su autobusu, kuris išvyks nuo Aušros Vartų bažnyčios, Broome St., N.Y., rugpjūčio 14, sekmadienį, 8 val. ryto. Kelionės kaina 13 dol. asmeniui. Dėl rezervacijų skambinti Connie Siatsis. Telef. 937-4230.

Woodhavene išnuomojamas trijų kambarių butas I-mame aukšte. Skambinti 296-7322.

Išnuomojamas kambarys su baldais moteriai ar vyrui Woodhavene, N.Y. Skambinti 212 847-7306.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

Vid. Atlanto Lietuvos vyčių suvažiavimo dalyviai birželio 5 prie Maspetho V. Atsimainymo bažnyčios.

Lietuvos vyčių vėliavos su krikšto tėvais birželio 5 suvažiavime Maspeth. Iš k.: Antanas Migliore, Roscoe Gilbert, Helen Jambor, Petras Juskevičius, Edward Dagus, Adelė Dauzickaitė, Alfonsas Kraujalis, Antanas Yakaitis, Muriel Lekštū

leidinys, kuris turės padėti praktiškai jaunesnius vyčius surikiuoti vyčių eilėse. Pirmininkė pranešė ir apie Lietuvos vyčių istorijos rašymo eigą. Istorija padės dabarties vyčiam semtis stiprybės iš praeities didžiųjų vytiškų darbų.

Tarp kitko suvažiavime nutarta gausiai dalyvauti Lietuvos vyčių seime, kuris vyks rugsėjo 18-21 Philadelphiaj. Taip pat bus dalyvaujama pavergtų tautų minėjime, maldos dienose už Lietuvą Auriesville, N.Y., St. Agnes katedroj Rockville Centre, N.Y. Pramatomą maldingą kelionę į Washingtono esančią Marijos tautinę šventovę.

Išreikštas ypatingas vyčių rūpestis pašaukimais į dvasinį luomą. Kadangi lietuvių dvasiškų eilės mažėja, o naujų dvasiškų pastoviau melstis pašaukimų intencija. Skelbiant vyčių penkmetį (1983-1988), bus stengiamasi surasti tarp Lietuvos vyčių kandidatų į kunigus, vie-

nuolius, diakonus, seseles vienuoles. Raginama kiekviename vyčių seime surengti simpoziumą pašaukimų reikalui, kviečiant, kad ir velesnio amžiaus asmenis ryžtis užimti kunigų, diakonų ir vienuolių vietas.

JK

69 lietuvių diena Lakewood Park, Barnesville, Pa., šiemet bus rugpjūčio 14. Kaip visada, tos lietuvių dienos sutraukia labai daug publikos. Programą atliks Rochesterio tautinių šokių ansamblis Lazdynas.

Saulius Kubilius, 23 metų jaunuolis, gimęs Australijoje, dabar dirbąs kaip pranešėjas Vatikano radijo lietuviškame skyriuje, lankėsi New Yorke ir domėjosi visa lietuviška veikla. Laisvės Žiburio radijo vedėjas Romas Kezys padarė su juo pasikalbėjimą. Saulius Kubilius dalyvavo jaunimo kongrese ir, grįždamas į Romą, buvo sustojęs New Yorke.

MALDININKŲ KELIONĖ— MANIFESTACIJA UŽ KENČIANČIĄ — KOVOJANČIĄ LIETUVĄ

Shrine of the North American Martyrs, Auriesville, N.Y. Exit No. 27 — New York State Thruway Sekmadienį, 1983 rugpjūčio 28

1 val. Marijonos Skabeikienės paskaita: "Lietuvos kovojanti Bažnyčia"
 2 val. Kryžiaus Kelias iš Kronikos ir Sibiro maldaknygės
 4 val. Koncelebracinės mišios lietuviškai
 Pamokslą sako kun. K. Pugevičius

Vietą autobuse galima užsakyti pas Marytę Shalins Telefonas 212 296-2244

Organizuoja Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa 351 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207 Telefonas 212 647-2334

APREIŠKIMO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

ĮVYKSTA RUGPJŪČIO 7, SEKMADIENĮ, 1983 PLATTDEUTSCHE PARKE, 1132 HEMPSTEAD TPKE, FRANKLIN SQUARE, LONG ISLAND, N.Y.

1 val. — parko atidarymas
 2:15 val. — vėliavų pakėlimas, himnai
 5 val. — šokiai, grojant Joe Thomas orkestru
 7 val. — laimėjimai

Įėjimo auka — 3 dol, studentam — 2 dol. vaikai leidžiami nemokamai.

Specialiai kviečiamas jaunimas, kuris Apreiškimo parapijos patalpose lankė lituanistinę mokyklą. Kviečiami ir čia dirbę mokytojai

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

PARAPIJOS KLEBONAS, KUNIGAI IR TARYBA

MALDININKŲ KELIONĖ Į TAUTINĘ NEKALTO PRASIDĖJIMO ŠVENTOVĘ WASHINGTON, D.C. 1983 RUGSĖJO 10-11 SAVAITGALĮ

Į KELIONĘ ĮSKAITOMA:

Su vadovu apžiūrėjimas Tautinės Nekalto Prasidėjimo šventovės, didžiausios bažnyčios Amerikoje.

Washingtono miesto apžiūrėjimas

Mišios Šiluvos Marijos garbei

Lietuvos atstovybės aplankymas

Transportacija autobusu

Keturi valgiai: pietūs ir vakarienė šeštadienį, pusryčiai ir pietūs sekmadienį

Nakvynė — dviem, trim ar keturiem asmenim kambaryje

KAINA — TIK \$79.00 ASMENIUI

Kelaujama moderniškais, vėsinamais keturiais autobusais (su išvieta). Išvykstama nuo V. Atsimainymo bažnyčios Maspeth ir nuo Woodhaveno Blvd., ir Jamaica Ave. sankryžos rugsėjo 10, šeštadienį, 7 val. ryto. Grįžtama rugsėjo 11, sekmadienį, apie 8 val. vak.

Kelionę organizuoja Lietuvos vyčių 110 kuopa, Maspeth, N.Y.

REZERVACIJAS REIKIA PADARYTI IŠ ANKSTO, NE VĖLIAU RUGPJŪČIO 31 D. REZERVACIJAS PRIIMA:

ELENA MATULIONYTĖ 212 326-3398

JONAS ADOMĖNAS 212 497-5212